

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

IČ: 67985921

Sídlo: Gabčíkova 2362/10, Praha 8, 182 00, Česká republika

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 12. 6. 2012

Radou pracoviště schválena dne: 4. 6. 2012

V Praze dne 25. 6. 2012

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště: **PhDr. Luboš Velek, Ph.D.**

jmenován s účinností od : **1. 8. 2010**

Rada pracoviště zvolena dne 8. 1. 2007 ve složení:

předsedkyně: doc. PhDr. Alena Míšková, Ph.D., MÚA AV ČR

místopředseda: prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc., Filozofická fakulta MU

členové:

PhDr. Martin Franc, Ph.D., MÚA AV ČR

Mgr. Lucie Merhautová (Kostrbová), Ph.D., MÚA AV ČR, od 15. 1. 2010

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., MÚA AV ČR

prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc., MÚA AV ČR

PhDr. Václav Babička, Odbor Archivní správy a spisové služby, Ministerstvo vnitra ČR

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc., Historický ústav AV ČR

doc. PhDr. Jiří Kocian, CSc., Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

tajemnice:

PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., MÚA AV ČR, do 28. 2. 2011

PhDr. Martina Hrdinová, Ph.D., MÚA AV ČR, od 1. 3. 2011

Dozorčí rada jmenována dne 1. 5. 2007 ve složení:

předseda: prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc., Akademická rada AV ČR

místopředseda: Mgr. Josef Tichý, MÚA AV ČR

členové:

doc. PhDr. Vilém Herold, CSc., Filozofický ústav AV ČR

PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., Filozofická fakulta UK

prof. Ing. Gustav Tomek, DrSc., Elektrotechnická fakulta ČVUT

tajemnice:

Dana Karfilátová, MÚA AV ČR

b) Změny ve složení orgánů:

(žádné neproběhly)

c) Informace o činnosti orgánů:**Ředitel:**

- 1) Zajištění průběhu vrcholné fáze hodnocení MÚA AV ČR.
- 2) Přijat a uveden v praxi nový organizační, který nově upravil organizační strukturu pracoviště.
- 3) Hospodaření ústavu nadále pokračovalo v úsporném režimu nastaveném v roce 2010; přesto na základě získání vícera grantových projektů došlo k přijetí několika nových pracovníků.
- 4) Nařízením ředitele č. 2/2011 bylo upraveno nakládání s výsledky činností ve výzkumu, vývoji a inovacích, jimiž jsou v případě MÚA především autorská díla.
- 5) Nařízením ředitele č. 3/2011 byl stanoven minimální roční objem publikačních výstupů z vědecké práce jednotlivých výzkumných pracovníků MÚA. Tento postup byl zvolen s ohledem na aktuálně platnou metodiku pro hodnocení výsledků výzkumných organizací, schválenou usnesením vlády ČR 4. 8. 2010, č. 555.
- 6) S ohledem na blížící se konec obou výzkumných záměrů pracoviště zvýšeno úsilí na dokončení hlavních úkolů těchto výzkumných záměrů; dále připraveny nové "vnitřní výzkumné záměry", které určují vědecko-výzkumný profil pracoviště na následující období.
- 7) Připravena dohoda o spolupráci MÚA AV ČR a Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR při zpracování dějin ÚOCHB.
- 8) Probíhala běžná řídicí a úřední agenda ředitele a vedení ústavu.

Rada pracoviště:

23. 2. 2011 - Rada MÚA projednala grantové projekty předkládané pracovníky MÚA v roce 2011 ke Grantové agentuře ČR; dále v návaznosti na rozhodnutí z 18. zasedání ze dne 29. 3. 2010 projednala a jednomyslně schválila aktualizace a úpravy Organizačního řádu MÚA, které vstoupilo v platnost ke dni 1. 3. 2011; poté projednala a schválila žádost o udělení mimořádné podpory AV ČR pro zahraniční bohemistická studia pro Mgr. Alenu Feriancovou, Ph.D. (Katedra historie UKF v Nitre)

23. 5. 2011 - Rada projednala a schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2010, dále projednala a schválila přílohy Organizačního řádu MÚA AV ČR, v. v. i.

15. 8. 2011 - Rada nebyla usnášeníschopná.

19. 9. 2011 - Rada schválila doplnění čl. 8 Volebního řádu MÚA AV ČR.

12. 12. 2011 - Rada nebyla usnášeníschopná.

Hlasování Rady per rollam se uskutečnilo dne 12. 1. 2011; 28. 2. 2011; 16. 3. 2011; 18. 7. 2011. Výsledky hlasování viz zápisy ze Zasedání Rady MÚA AV ČR.

Dozorčí rada:

13. 5. 2011

- informace o činnosti MÚA a výsledcích práce ústavu,
- informace o konečných výsledcích hospodaření v roce 2010 a informace o rozpočtu na rok 2011,
- projednání „Výroční zprávy o činnosti a hospodaření za rok 2010“,
- projednání „Zprávy o činnosti DR MÚA za rok 2010“,
- hodnocení činnosti ředitele MÚA za rok 2010,
- informace o uzavření nových hospodářských smluv,
- projednání žádosti o dotaci na akci velkého rozsahu - Zvýšení kapacity depotní části archivu.

14. 12. 2011

- hodnocení činnosti za rok 2011,
- informace o hospodaření za rok 2011,
- výhled hospodaření v roce 2012,
- informace o investiční akci - Zvýšení kapacity depotní části archivu.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

Akademie věd ČR vydala 15. 3. 2011 dodatek č. 2 ke zřizovací listině MÚA, kterým byla rozšířena činnost pracoviště o pořádání přednáškových kurzů a cvičení pro studenty (čl. III, odst. 2), jako předmět jiné činnosti MÚA bylo přidáno poradenství, pořádání kurzů a školení, zpracování odborných studií a posudků v oblasti spisové a skartační služby, archivnictví a historie v celkovém rozsahu nepřesahujícím 10 % pracovní kapacity MÚA za podmínek určených příslušnými podnikatelskými oprávněními a zákonem o veřejných výzkumných institucích (čl. III, odst. 3). Základními organizačními jednotkami MÚA byla prohlášena oddělení, zabývající se v souladu se svým zaměřením výzkumnou, archivní a servisní činností (čl. IV, odst. 2).

III. Hodnocení hlavní činnosti:

1. Vědecká a výzkumná činnost

Pracovníci MÚA pokračovali v plnění dvou výzkumných záměrů, končících v roce 2011. Ústav byl zároveň příjemcem nebo spolupříjemcem celkem 12 řešených

grantových projektů. Hlavními oblastmi výzkumu pracoviště jsou dějiny koncepcí demokracie a české státnosti, parlamentarismu, stranictví, politické kultury a politických ideologií. Další zkoumanou oblastí jsou dějiny vědy se zvláštním důrazem na dějiny vědeckých institucí a osobností, zejména pak v souvislosti s dějinami Akademie věd. Specifickou problematikou se zabývá kodikologické oddělení, totiž studiem bohemikálních rukopisů neúřední povahy.

V rámci zmíněných úkolů byla publikována řada odborných studií a několik monografií, např. L. Kostrbová – K. Ifkovits – V. Doubek: *Die Wiener Wochenschrift Die Zeit (1894-1904)*; L. Kostrbová: *Mezi Prahou a Vídní. Česká a vídeňská literární moderna na konci 19. století*; J. Hálek: *Rakouská diplomacie 1848-1852. Zahraniční politika Felixe knížete Schwarzenberga*; D. Hájková: „Naše česká věc“. *Češi v Americe za první světové války*; O. Konrád: *Dějepisectví, germanistika a slavistika na Německé univerzitě v Praze 1918-1945*; M. Pehr: *Zápas o nové Československo 1939-1946*.

MÚA byl pořadatelem, příp. spolupořadatelem čtyř mezinárodních konferencí na témata: komparace vývoje parlamentarismu v Evropě, osobnost E. Beneše, exil českých vědců po r. 1948. Příspěvky z konference Muži října 1918, konané v roce 2008, byly publikovány v suplementárním svazku odborného časopisu *Střed* pod názvem *Muži října 1918. Osudy aktérů vzniku republiky československé*.

Profilující aktivitou ústavu je příprava kritických edic historických pramenů. V uplynulém roce byly vydány tyto svazky: *Korespondence T. G. Masaryk – Antonín Rezek*, ed. J. Bílek – H. Kokešová – V. Quagliatová; *Korespondence T. G. Masaryk – Josef Kaizl*, ed. J. Bílek – H. Kokešová – V. Quagliatová – M. Ryantová – M. Kučera; „*Drahý pane kancléři...*“ *Vzájemná korespondence Milady Paulové a Přemysla Šámala. I. díl (1921-1935)*, ed. D. Brádlarová – J. Hálek. Vyšel další ze svazků Masarykových spisů: *Politika vědou a uměním. Texty z let 1911-1914*, ed. J. Malínská. V rámci společného grantového projektu byly publikovány *Zápisy ze schůzí československé vlády v Londýně. Díl. II. 1942*, ed. J. Němeček – H. Nováčková – J. Bílek – I. Štoviček – J. Kuklík. Obsáhlý výbor pramenů ke specifickému úseku dějin Československé akademie věd zpřístupňuje kniha „*Ve znamení bdělosti a ostražitosti*“. *Zahraniční styky a emigrace pracovníků ČSAV v dobových dokumentech (1953-1971)*, ed. J. Hálek.

V Oddělení pro soupis a studium rukopisů pokračovaly práce na kmenovém úkolu – Generálním katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí a souvisejícím grantovém projektu Korpus kodikologických pramenů. Významnou publikací, na níž se autorsky podíleli všichni pracovníci oddělení, je souborný *Guide to Manuscript Collections in the Czech Republic*.

MÚA vydává tři odborná recenzovaná periodika: *Střed – Časopis pro mezioborová studia střední Evropy*, *Práce z dějin Akademie věd*, *Studie o rukopisech*.

Čtyři pracovníci MÚA dosáhli v roce 2011 titulu Ph.D.

2. Archivní a servisní činnost

Archiv AV ČR, tvořený příslušnými odděleními MÚA, je akreditovaný specializovaný archiv, který se řídí podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, v úplném znění č. 243/2010 Sb. Koordinuje předarchivní péči a dohlíží nad spisovou službou na všech pracovištích Akademie věd ČR a v organizačních složkách AV ČR. Archiv AV ČR evidoval k 31. 12. 2011 642 archivních fondů a sbírek v celkovém

rozsahu 4769 běžných metrů. V rámci skartačních řízení na pracovištích AV ČR bylo v roce 2011 posouzeno 74,82 bm dokumentů, z nichž 18,42 bm bylo vybráno jako archiválie k trvalému uložení. Vedle toho získal archiv mimo skartační řízení 6 nových osobních fondů v souhrnném rozsahu 21,5 bm.

Jako součást plnění cílů výzkumného záměru pokračovalo zpracování archivních souborů (2 inventáře, 1 inventární seznam), průběžně byla doplňována katalogová databáze fotografií, zejména z fondů Ústavu T. G. Masaryka.

Archiválie jsou zpřístupňovány badatelské veřejnosti v souladu s danými předpisy (příslušné zákony, vyhlášky, badatelský řád). V roce 2011 využilo služeb badatelný MÚA 197 badatelů, z toho 36 ze zahraničí, kteří uskutečnili celkem 620 návštěv. Připraveno bylo 2415 jednotlivých objednávek různého rozsahu.

Knihovna MÚA v roce 2011 zaevidovala 519 přírůstků a 697 výpůjček. Pokračovala katalogizace knihovních fondů v systému Aleph a starých tisků v programu Clavius. MÚA získal jednorázovou finanční podporu od firmy IBM na indexaci a inventarizaci starých tisků v knihovně MÚA, která se uskuteční v roce 2012.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

V souvislosti s doplněním zřizovací listiny MÚA byly v roce 2011 konány přípravné práce k zahájení jiné činnosti v průběhu roku 2012 (poradenství, školení a kurzy, zpracování odborných studií a posudků v oblasti spisové a skartační služby, archivnictví a historie).

Akademická rada na svém zasedání dne 11. 10. 2011 schválila smlouvu o sdružení mezi Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, v. v. i., a CEVRO Institutem, o. p. s., na základě čehož byla tato smlouva za AV ČR potvrzena předsedou AV ČR prof. Ing. Jiřím Drahošem, DrSc., dr. h. c.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

(není relevantní)

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:^{*)}

- na základě Zprávy nezávislého auditora „účetní závěrka ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky MÚA AV ČR, v. v. i., k 31. 12. 2011 a nákladů, výnosů a výsledků hospodaření za rok 2011 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice“.

Detailní informace o hospodaření MÚA AV ČR, v. v. i., za rok 2011 jsou uvedeny

^{*)} Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

v příložených dokumentech, které jsou nedílnou součástí zprávy:

- 1) Zpráva nezávislého auditora ze dne 15. 2. 2012
- 2) Rozvaha k 31. 12. 2011
- 3) Výkaz zisků a ztrát za období 01. 01. 2011 – 31. 12. 2011
- 4) Příloha k účetní uzávěrce dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.
- 5) Náklady a výnosy za rok 2011

Přehled pohledávek

dlouhodobé pohledávky	0 Kč
krátkodobé pohledávky	112,71 tis. Kč
z toho: odběratelé	79,91 tis. Kč
zálohy	2,25 tis. Kč
půjčky ze sociálního fondu	30,55 tis. Kč

Přehled závazků

dlouhodobé závazky	0 Kč
krátkodobé závazky	2 931,00 tis. Kč
z toho dodavatelům	941,13 tis. Kč
zaměstnanci spoření	1 208,51 tis. Kč
sociální a zdravotní pojištění z mezd	539,06 tis. Kč
daň ze mzdy	212,67 tis. Kč
daň z příjmu	0,57 tis. Kč
ostatní závazky	18,74 tis. Kč
dohadné položky	10,34 tis. Kč

Jmění

a) Stav jmění

Jmění k datu účetní závěrky činí	63 816,21 tis. Kč
z toho: vlastní jmění	61 036,40 tis. Kč
fondy - sociální fond	563,57 tis. Kč
- rezervní fond	523,19 tis. Kč
- fond účelově určených prostředků	978,00 tis. Kč
- fond reprodukce majetku	715,05 tis. Kč

b) Schválení a rozdělení výsledku hospodaření za účetní období 2010

Hospodářský výsledek za rok 2010 ve výši 401 697,77 Kč byl převeden ve prospěch rezervního fondu 401 697,77 Kč

Majetek:

- podrobné informace o stavu majetku jsou součástí účetní uzávěrky:

Rozvaha k 31. 12. 2011.

Výnosy v roce 2011

- jsou tvořeny hlavním dílem dotací od zřizovatele - 22 226,00 tis. Kč

Institucionální dotace je přidělována na schválené výzkumné záměry pracoviště.

- účelová dotace je přidělována na jednotlivé schválené projekty Grantové agentury Akademie věd ČR - 703,00 tis. Kč

- mimorozpočtové dotace na projekty Grantové agentury ČR jsou zasílány přímo na účet MÚA – 5 408,00 tis. Kč; ostatní výnosy tvoří úroky, zúčtování fondů a odpisů tvořených z majetku zakoupeného z dotace - 2 286,67 tis. Kč.

- tržby za vlastní výrobky a z prodeje služeb (např. příjmy z prodeje periodických a neperiodických publikací apod.) - 384,40 tis. Kč.

Náklady v roce 2011

Spotřebované nákupy - 2 150,82 tis. Kč

Služby - 7 354,54 tis. Kč

Osobní náklady - 21 613,45 tis. Kč

z toho:

hrubé mzdy pracovníků - 16 015,34 tis. Kč

sociální a zdravotní pojištění - 4 943,07 tis. Kč

odvody do sociálního fondu - 290,00 tis. Kč

příspěvky na stravné - 343,24 tis. Kč

penzijní připojištění - 21,80 tis. Kč

Daně a poplatky - 2,75 tis. Kč

Ostatní náklady - 921,72 tis. Kč

Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravné položky - 1 980,28 tis. Kč

- podrobnější informace v příloze - Náklady a výnosy v. v. i. za rok 2011.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště: *)

Výzkumná činnost MÚA bude i nadále soustředěna na moderní české dějiny (19. a první polovina 20. století) s akcentem na široce pojatá masarykovská bádání, na dějiny vědy, na archivnictví a kodikologii. Tento tematický rámec bude modifikován

k celoevropsky komplementárním tématům. Vzhledem k organizačnímu složení ústavu bude zachována jistá tematická diverzifikace.

Základní oblasti výzkumné činnosti:

1) Výzkum parlamentarismu, volebních systémů, politické kultury a systémů komemorace – ve třech základních modulech: a) parlamentarismus a jeho instituce; b) diskurzivní, sociální a kulturní aspekty parlamentarismu; c) ženy, gender a politika.

2) Dějiny Akademie věd – ve třech základních modulech: a) předchůdci Akademie věd (do r. 1952); b) dějiny jednotlivých ústavů AV; c) dějiny ČSAV (od r. 1952).

3) Studium a soupis bohemikálních rukopisů. Základním úkolem bude i nadále vytváření Generálního katalogu rukopisů v ČR a rukopisných bohemik v cizině.

MÚA bude pokračovat ve své úspěšné publikační činnosti (monografické práce, vědecké edice historických pramenů, zahájení projektu „Encyklopedie TGM“, vydávání odborných periodik).

Příslušná archivní oddělení MÚA budou, vedle svých povinností daných legislativou a souvisejícími úkoly v rámci celé AV ČR, nápomocna při zpracování a přípravě archivních fondů jako pramenů k dějinám ČSAV. V této oblasti budou úzce spolupracovat s jedním z výzkumných oddělení ústavu.

Všechna archivní oddělení budou také pokračovat v pořádání svěřených archivních fondů a v jejich zpřístupňování archivními pomůckami.

Systematicky bude rozšiřována síť mezinárodní spolupráce na úrovni institucionální a projektové.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí: *)

- z podstaty pracovní činnosti nevyplývá žádné ohrožení životního prostředí;
- třídění odpadu na pracovišti.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

V MÚA AV ČR, v. v. i. bylo k 31. 12. 2011 v zaměstnaneckém poměru 45 zaměstnanců s průměrným měsíčním výdělkem 32 099,- Kč.

Osobní náklady jsou největší výdajovou položkou MÚA AV ČR, v. v. i. Hrubé mzdy pracovníků představovaly částku 16 015,34 tis. Kč, tj. zůstaly přibližně na stejné úrovni jako v roce 2010.

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

razítko

Masarykův ústav a Archiv
Akademie věd ČR, v. v. i.
Gabčíkova 2362/10
182 00 Praha 8

podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

Ing. Karel Heteš, auditor, oprávnění č. 1369

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření souladu výroční zprávy instituce s účetní závěrkou

pro vedení instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.
Gabčíkova 2362/10, Praha 8, IČ 67985921

Ověřil jsem soulad výroční zprávy instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2011 s účetní závěrkou, která je obsažena v příloze této výroční zprávy. Za správnost výroční zprávy je zodpovědný statutární orgán instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.. Mým úkolem je vydat na základě provedeného ověření výrok o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsem provedl v souladu s mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve výroční zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s příslušnou účetní závěrkou. Jsem přesvědčen, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle mého názoru jsou informace uvedené ve výroční zprávě instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2011 ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.

Datum vydání zprávy
V Praze dne 26. 6. 2012

Jméno auditora a číslo oprávnění o zápisu do seznamu auditorů
Nezávislý auditor ing. Karel Heteš
Praha 4, Pertoldova 3329

Oprávnění č. 1369

Příloha:
Výroční zpráva k 31. 12. 2011

Rozvaha**ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2011**

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

IČO
67985921

--

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.11	Stav k 31.12.11
A.Dlouhodobý majetek celkem	001	61 844.68	61 036.40
I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	733.28	733.28
1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003	0.00	0.00
2.Software	004	355.62	355.62
3.Ocenitelná práva	005	0.00	0.00
4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	377.66	377.66
5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007	0.00	0.00
6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	0.00	0.00
7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009	0.00	0.00
II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	77 641.63	78 781.22
1.Pozemky	011	2 317.10	2 317.10
2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012	0.00	0.00
3.Stavby	013	55 625.87	55 625.87
4.Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	014	15 844.89	17 002.80
5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015	0.00	0.00
6.Základní stádo a tažná zvířata	016	0.00	0.00
7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	3 853.76	3 835.45
8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018	0.00	0.00
9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	0.00	0.00
10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020	0.00	0.00
III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021	0.00	0.00
1.Podíly v ovládaných a řízených osobách	022	0.00	0.00
2.Podíly v osobách pod podstatným vlivem	023	0.00	0.00
3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024	0.00	0.00
4.Půjčky organizačním složkám	025	0.00	0.00
5.Ostatní dlouhodobé půjčky	026	0.00	0.00
6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027	0.00	0.00
7.Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	028	0.00	0.00
IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	029	-16 530.23	-18 478.10
1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	030	0.00	0.00
2.Oprávký k softwaru	031	-355.62	-355.62
3.Oprávký k ocenitelným právům	032	0.00	0.00
4.Oprávký k DDNM	033	-377.66	-377.66
5.Oprávký k ostatnímu DNM	034	0.00	0.00
6.Oprávký ke stavbám	035	-5 199.49	-6 323.62
7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům movitých	036	-6 743.70	-7 585.75
8.Oprávký k pěstitelským celkům	037	0.00	0.00
9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům	038	0.00	0.00
10.Oprávký k DDHM	039	-3 853.76	-3 835.45
11.Oprávký k ostatnímu DHM	040	0.00	0.00
B.Krátkodobý majetek celkem	041	7 209.38	6 194.59
I.Zásoby celkem	042	0.00	0.00
1.Materiál na skladě	043	0.00	0.00
2.Materiál na cestě	044	0.00	0.00
3.Nedokončená výroba a polotovary	045	0.00	0.00
4.Polotovary vlastní výroby	046	0.00	0.00
5.Výrobky	047	0.00	0.00
6.Zvířata	048	0.00	0.00
7.Zboží na skladě a prodejnách	049	0.00	0.00

Rozvaha**ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2011**

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

IČO
67985921

--

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.11	Stav k 31.12.11
8.Zboží na cestě	050	0.00	0.00
9.Poskytnuté zálohy na zásoby	051	0.00	0.00
II.Pohledávky celkem	052	154.53	112.71
1.Odběratelé	053	74.48	79.90
2.Směnky k inkasu	054	0.00	0.00
3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	055	0.00	0.00
4.Poskytnuté provozní zálohy	056	0.56	2.25
5.Ostatní pohledávky	057	0.00	0.00
6.Pohledávky za zaměstnanci	058	79.50	30.55
7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	059	0.00	0.00
8.Daň z příjmu	060	0.00	0.00
9.Ostatní přímé daně	061	0.00	0.00
10.Daň z přidané hodnoty	062	0.00	0.00
11.Ostatní daně a poplatky	063	0.00	0.00
12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	064	0.00	0.00
13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	065	0.00	0.00
14.Pohledávky za účastníky sdružení	066	0.00	0.00
15.Pohledávky z pevných termínovaných operací	067	0.00	0.00
16.Pohledávky z emitovaných dluhopisů	068	0.00	0.00
17.Jiné pohledávky	069	0.00	0.00
18.Dohadné účty aktivní	070	0.00	0.00
19.Opravná položka k pohledávkám	071	0.00	0.00
III.Krátkodobý finanční majetek celkem	072	6 982.78	5 926.88
1.Pokladna	073	52.30	33.87
2.Ceniny	074	0.00	0.00
3.Účty v bankách	075	6 930.49	5 893.01
4.Majetkové cenné papíry k obchodování	076	0.00	0.00
5.Dluhové cenné papíry k obchodování	077	0.00	0.00
6.Ostatní cenné papíry	078	0.00	0.00
7.Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	079	0.00	0.00
8.Peníze na cestě	080	0.00	0.00
IV.Jiná aktiva celkem	081	72.06	155.01
1.Náklady pří?tích období	082	72.06	155.01
2.Příjmy pří?tích období	083	0.00	0.00
3.Kurzové rozdíly aktivní	084	0.00	0.00
AKTIVA CELKEM	085	69 054.06	67 230.99
A.Vlastní zdroje celkem	086	67 009.62	64 299.99
I.Jmění celkem	087	66 607.92	63 816.21
1.Vlastní jmění	088	61 844.68	61 036.40
2.Fondy	089	4 763.24	2 779.81
- Sociální fond	090	615.65	563.57
- Rezervní fond	091	121.50	523.19
- Fond účelově určených prostředků	092	3 311.05	978.00
- Fond reprodukce majetku	093	715.05	715.05
3.Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	094	0.00	0.00
II.Výsledek hospodaření celkem	095	401.70	483.78
1.Účet výsledku hospodaření	096	0.00	483.78
2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	097	401.70	0.00
3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	098	0.00	0.00

Rozvaha**ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2011**

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

IČO
67985921

--

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.11	Stav k 31.12.11
B.Cizí zdroje celkem	099	2 044.44	2 931.00
I.Rezervy celkem	100	0.00	0.00
1.Rezervy	101	0.00	0.00
II.Dlouhodobé závazky celkem	102	0.00	0.00
1.Dlouhodobé bankovní úvěry	103	0.00	0.00
2.Emitované dluhopisy	104	0.00	0.00
3.Závazky z pronájmu	105	0.00	0.00
4.Přijaté dlouhodobé zálohy	106	0.00	0.00
5.Dlouhodobé směnky k úhradě	107	0.00	0.00
6.Dohadné účty pasivní	108	0.00	0.00
7.Ostatní dlouhodobé závazky	109	0.00	0.00
III.Krátkodobé závazky celkem	110	1 964.44	2 931.00
1.Dodavatelé	111	221.14	941.13
2.Směnky k úhradě	112	0.00	0.00
3.Přijaté zálohy	113	0.00	0.00
4.Ostatní závazky	114	0.00	0.00
5.Zaměstnanci	115	0.00	0.00
6.Ostatní závazky k zaměstnancům	116	1 005.26	1 208.51
7.Závazky k institucím SZ a VZP	117	513.94	539.06
8.Daň z příjmu	118	2.47	0.57
9.Ostatní přímé daně	119	157.80	212.67
10.Daň z přidané hodnoty	120	0.00	0.00
11.Ostatní daně a poplatky	121	0.00	0.00
12.Závazky ze vztahu k SR	122	0.00	0.00
13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	123	0.00	0.00
14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů	124	0.00	0.00
15.závazky k účastníkům sdružení	125	0.00	0.00
16.Závazky z pevných term. operací	126	0.00	0.00
17.Jiné závazky	127	18.46	18.74
18.Krátkodobé bankovní úvěry	128	0.00	0.00
19.Eskontní úvěry	129	0.00	0.00
20.Emitované krátkodobé dluhopisy	130	0.00	0.00
21.Vlastní dluhopisy	131	0.00	0.00
22.Dohadné účty pasivní	132	45.37	10.34
23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	133	0.00	0.00
IV.Jiná pasíva celkem	134	80.00	0.00
1.Výdaje příštích období	135	0.00	0.00
2.Výnosy příštích období	136	80.00	0.00
3.Kurzové rozdíly pasivní	137	0.00	0.00
PASIVA CELKEM	138	69 054.06	67 230.99
99 Kontrolní číslo		557 195.72	540 627.73

Rozvaha

IČO
67985921

ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2011
(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

--

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Odesláno dne	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za zaúčtování:
			Telefon

Výkaz zisků a ztrát - VVI

IČO
67985921

Od 01.01.11 do 31.12.11

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

N á z e v u k a z a t e l e	číslo řádku	Č i n n o s t		
		Hlavní	Další	Jiná
A.I. Spotřebované nákupy celkem	001	2 146.91	0.00	3.90
A.I.1. Spotřeba materiálu	002	1 297.40	0.00	0.00
A.I.2. Spotřeba energie	003	557.41	0.00	3.32
A.I.3. Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	004	292.11	0.00	0.58
A.I.4. Prodané zboží	005	0.00	0.00	0.00
A.II. Služby celkem	006	7 350.57	0.00	3.98
A.II.5. Opravy a udržování	007	1 446.86	0.00	3.20
A.II.6. Cestovné	008	739.06	0.00	0.00
A.II.7. Náklady na reprezentaci	009	64.91	0.00	0.00
A.II.8. Ostatní služby	010	5 099.73	0.00	0.78
A.III. Osobní náklady celkem	011	21 613.45	0.00	0.00
A.III.9 Mzdové náklady	012	16 015.34	0.00	0.00
A.III.10. Zákonné sociální pojištění	013	4 943.07	0.00	0.00
A.III.11. Ostatní sociální pojištění	014	0.00	0.00	0.00
A.III.12. Zákonné sociální náklady	015	655.04	0.00	0.00
A.III.13. Ostatní sociální náklady	016	0.00	0.00	0.00
A.IV. Daně a poplatky celkem	017	2.75	0.00	0.00
A.IV.14. Daň silniční	018	2.75	0.00	0.00
A.IV.15. Daň z nemovitostí	019	0.00	0.00	0.00
A.IV.16. Ostatní daně a poplatky	020	0.00	0.00	0.00
A.V. Ostatní náklady celkem	021	921.72	0.00	0.00
A.V.17. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	022	0.00	0.00	0.00
A.V.18. Ostatní pokuty a penále	023	0.00	0.00	0.00
A.V.19. Odpis nedobytné pohledávky	024	0.00	0.00	0.00
A.V.20. Úroky	025	0.00	0.00	0.00
A.V.21. Kursové ztráty	026	1.82	0.00	0.00
A.V.22. Dary	027	0.00	0.00	0.00
A.V.23. Manka a škody	028	4.32	0.00	0.00
A.V.24. Jiné ostatní náklady	029	915.57	0.00	0.00
A.VI. Odpisy, prod. majetek, tvorba rezerv a opr. pol. celkem	030	1 980.28	0.00	0.00
A.VI.25. Odpisy DNM a DHM	031	1 970.42	0.00	0.00
A.VI.26. Zůstatková cena prodaného DNM a DHM	032	9.87	0.00	0.00
A.VI.27. Prodanné cenné papíry a podíly	033	0.00	0.00	0.00
A.VI.28. Prodaný materiál	034	0.00	0.00	0.00
A.VI.29. Tvorba rezerv	035	0.00	0.00	0.00
A.VI.30. Tvorba opravných položek	036	0.00	0.00	0.00
A.VII. Poskytnuté příspěvky celkem	037	0.00	0.00	0.00
A.VII.31. Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi org. složk	038	0.00	0.00	0.00
A.VII.32. Poskytnuté členské příspěvky	039	0.00	0.00	0.00
A.VIII. Daň z příjmů celkem	040	0.00	0.00	0.00
A.VIII.33. Dodatečné odvody daně z příjmu	041	0.00	0.00	0.00
A. Náklady celkem	042	34 015.68	0.00	7.88
B.I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	043	673.20	0.00	0.00
B.I.1. Tržby za vlastní výroby	044	269.28	0.00	0.00
B.I.2. Tržby z prodeje služeb	045	403.93	0.00	0.00
B.I.3. Tržby za prodané zboží	046	0.00	0.00	0.00

Výkaz zisků a ztrát - VVI

IČO
67985921

Od 01.01.11 do 31.12.11

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

N á z e v u k a z a t e l e	číslo řádku	Č i n n o s t		
		Hlavní	Další	Jiná
B.II. Změna stavu vnitroorganizačních zásob celkem	047	0.00	0.00	0.00
B.II.4. Změna stavu zásob nedokončené výroby	048	0.00	0.00	0.00
B.II.5. Změna stavu zásob polotovarů	049	0.00	0.00	0.00
B.II.6. Změna stavu zásob výrobků	050	0.00	0.00	0.00
B.II.7. Změna stavu zvířat	051	0.00	0.00	0.00
B.III. Aktivace celkem	052	0.00	0.00	0.00
B.III.8. Aktivace materiálu a zboží	053	0.00	0.00	0.00
B.III.9. Aktivace vnitroorganizačních služeb	054	0.00	0.00	0.00
B.III.10. Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	055	0.00	0.00	0.00
B.III.11. Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	056	0.00	0.00	0.00
B.IV. Ostatní výnosy celkem	057	5 486.70	0.00	11.00
B.IV.12. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	058	0.00	0.00	0.00
B.IV.13. Ostatní pokuty a penále	059	0.00	0.00	0.00
B.IV.14. Platby za odepsané pohledávky	060	0.00	0.00	0.00
B.IV.15. Úroky	061	10.25	0.00	0.00
B.IV.16. Kurzové zisky	062	0.00	0.00	0.00
B.IV.17. Zúčtování fondů	063	3 124.85	0.00	0.00
B.IV.18. Jiné ostatní výnosy	064	2 351.60	0.00	11.00
B.V. Tržby z prodeje maj., zúčt. rez.a opr. pol. celkem	065	0.00	0.00	0.00
B.V.19. Tržby z prodeje dlouh. nehm. a hmot. majetku	066	0.00	0.00	0.00
B.V.20. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	067	0.00	0.00	0.00
B.V.21. Tržby z prodeje materiálu	068	0.00	0.00	0.00
B.V.22. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	069	0.00	0.00	0.00
B.V.23. Zúčtování rezerv	070	0.00	0.00	0.00
B.V.24. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	071	0.00	0.00	0.00
B.V.25. Zúčtování opravných položek	072	0.00	0.00	0.00
B.VII. Provozní dotace celkem	077	28 337.00	0.00	0.00
B.VII.29. Provozní dotace	078	28 337.00	0.00	0.00
B. Výnosy celkem	079	34 496.91	0.00	11.00
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	080	481.23	0.00	3.12
C.34. Daň z příjmů	081	0.00	0.00	0.57
D.*** Výsledek hospodaření po zdanění	082	481.23	0.00	2.55
99 Kontrolní číslo		206 500.21	0.00	62.88

Výkaz zisků a ztrát - VVI

IČO
67985921

Od 01.01.11 do 31.12.11

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

--

Název organizace: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Doplňující údaje

Název ukazatele	číslo řádku	Stav k 01.01.11	Stav k 31.12.11	Celkem
-----------------	-------------	-----------------	-----------------	--------

Odesláno dne	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za zaúčtování:
			Telefon

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.
Gabčíkova 2362/10
182 00 Praha 8

Příloha k účetní závěrce k 31. prosinci 2011

Tato příloha je zpracována podle hlavy IV., druhé části Vyhlášky Ministerstva financí č.504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/91 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.

Údaje přílohy vycházejí z účetních písemností účetní jednotky (účetní doklady, účetní knihy a ostatní účetní písemnosti) a z dalších podkladů, které má účetní jednotka k dispozici. Hodnotové údaje jsou vykázány v tisících Kč, pokud není uvedeno jinak. V příloze jsou uvedeny pouze významné údaje pro posouzení finanční, majetkové a důchodové situace účetní jednotky z hlediska externích uživatelů

1. Obecné údaje o účetní jednotce

1.1.1. Název

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

1.1.2. IČO

67985921

1.1.3. Sídlo

182 00 Praha 8, Gabčíkova 2362/10

1.2. Vznik a údaj o zápisu do rejstříku v. v. i.

Masarykův ústav a Archiv AV ČR byl zřízen jako příspěvková organizace usnesením XXVII. zasedání Akademického sněmu AV ČR. Od 1. 1. 2007 se na základě zákona č. 341/2005 Sb.změnila právní forma na veřejnou výzkumnou instituci. Účetní jednotka byla zapsána do rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 1. 1. 2007.

1.3. Hlavní předmět činnosti

Předmět hlavní činnosti Masarykova ústavu a Archivu je dohled nad spisovou službou v rámci Akademie věd České republiky, přejímání a zpracování archiválií z pracovišť Akademie věd České republiky (institucionálních fondů) a archiválií vzniklých z činnosti jednotlivých vědců (osobních fondů), poskytování služeb vědecko-informačního charakteru a vědecký výzkum v oblastech teorie archivnictví, pomocných věd historických, zvláště kodikologie, dějin vědeckých institucí a osobností a obecně dějin vědy a vzdělanosti.

MÚA dále uskutečňuje vědecký výzkum života T.G.Masaryka v širším kontextu českých a světových dějin, zejména jeho významu pro demokratickou českou státnost a jeho humanitního a mravního odkazu pro společnost, a pečuje o archivní a knihovní fondy Ústavu T.G.Masaryka,o.p.s. Svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace a vydává vědecké publikace (monografie, edice, soupisy, studie, sborníky a časopisy). Poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. MÚA pořádá vědecká setkání, konference a semináře, včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum.

Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

1.4.1. Ředitel

PhDr. Luboš Velek Ph.D.

1.4.2. Rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i.

Předsedkyně: doc. PhDr. Alena Míšková, PhD.
Místopředseda: prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc.
Členové: PhDr. Lucie Merhautová, PhD.
PhDr. Martin Franc, PhD.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.
PhDr. Václav Babička
prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
doc. PhDr. Jiří Kocián, CSc.
prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.

Tajemnice: PhDr. Marie Bahenská, PhD.

1.4.3. Dozorčí rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i.

Předseda: prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc.
Místopředseda: Mgr. Josef Tichý
Členové: doc. PhDr. Vilém Herold, CSc.
PhDr. Michal Stehlík, PhD.
prof. Ing. Gustav Tomek, DrSc.
Tajemnice: Dana Karfilátová

1.5. Zřizovatel

Akademie věd České republiky
Národní 1009/3
117 20 Praha 1
Výše majetkového vkladu 6 841,15 tis. Kč

2. Použité účetní metody, způsoby oceňování a odpisování

2.1. Dlouhodobý nehmotný majetek

a) Nakoupený dlouhodobý nehmotný majetek

je oceňován v pořizovací ceně.

b) Dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

c) Bezplatně získaný dlouhodobý nehmotný majetek

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

d) Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Dlouhodobý nehmotný majetek se účetně odepisuje po dobu stanovenou v interní směrnici.

2.2. Dlouhodobý hmotný majetek

a) Nakoupený dlouhodobý hmotný majetek

je oceňován v pořizovací ceně zahrnující cenu pořízení a výdaje s pořízením související.

b) Dlouhodobý hmotný majetek vytvořený vlastní činností

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

c) Bezplatně získaný dlouhodobý hmotný majetek

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

d) Odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Dlouhodobý hmotný majetek se účetně odepisuje rovnoměrně. Odpisová doba je stanovena v interní směrnici

2.3. Dlouhodobé cenné papíry a podíly

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.4. Zásoby

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje..

2.5. Pohledávky

Pohledávky jsou oceňovány nominálními hodnotami.

2.6. Krátkodobý finanční majetek

k datu účetní závěrky tvoří zůstatek v pokladně, na běžném účtu a účtu sociálního fondu.

2.7. Závazky a přijaté úvěry

Závazky jsou oceněny nominální hodnotou.

2.8. Přepočet aktiv a pasiv v cizí měně na Kč během účetního období

je prováděn kurzem ČNB ke dni vystavení pohledávky resp. úhrady závazku.

2.9. Podstatné změny způsobů oceňování oproti předchozímu účetnímu období

Podstatné změny v účetním období nenastaly.

2.10. Podstatné změny způsobů odpisování oproti předchozímu účetnímu období

Podstatné změny v účetním období nenastaly.

2.11. Podstatné změny postupů účtování oproti předchozímu účetnímu období

Podstatné změny v účetním období nenastaly.

2.12. Podstatné změny způsobů oceňování oproti požadavkům § 24-27 Zákona o účetnictví

Způsoby oceňování odpovídají požadavkům Zákona o účetnictví.

2.13. Podstatné změny způsobů odpisování oproti požadavkům § 28 Zákona o účetnictví

Způsoby odpisování odpovídají požadavkům Zákona o účetnictví.

2.14. Podstatné změny postupů účtování oproti požadavkům § 4 Zákona o účetnictví

Postupy účtování odpovídají požadavkům Zákona o účetnictví.

3. Doplnující informace k rozvaze

3.1. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

Jedná se zejména o výpočetní techniku, a to jak hardware, tak software, dále o běžnou kancelářskou techniku a vybavení kancelářských prostor, automobil, pozemek, budovy.

3.2.1. Dlouhodobý finanční majetek

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

3.2.2. Krátkodobý finanční majetek

Celkový krátkodobý finanční majetek k datu účetní závěrky činil	5 926,88	tis. Kč
z toho: zůstatek v pokladně	33,87	tis. Kč
zůstatek na běžném účtu	5 413,51	tis. Kč
zůstatek na účtu sociálního fondu	479,50	tis. Kč

3.3. Pohledávky

a) Přehled pohledávek

dlouhodobé pohledávky		0 Kč
krátkodobé pohledávky	112,71	tis. Kč
z toho: odběratelé	79,91	tis. Kč
zálohy	2,25	tis. Kč
půjčky ze sociálního fondu	30,55	tis. Kč

b) Pohledávky kryté podle zástavního práva

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

3.4. Opravné položky

MÚA nevykazuje k datu účetní závěrky přechodné snížení hodnoty aktiv

3.5. Jmění

a) Stav jmění

Jmění k datu účetní závěrky činí	63 816,21	tis. Kč	
z toho: vlastní jmění			61 036,40 tis. Kč
fondy - sociální fond			563,57 tis. Kč
- rezervní fond			523,19 tis. Kč
- fond účelově určených prostředků			978,00 tis. Kč
- fond reprodukce majetku			715,05 tis. Kč

b) Schválení a rozdělení výsledku hospodaření za účetní období 2010

Hospodářský výsledek za rok 2010 ve výši	401 697,77	Kč byl převeden ve prospěch
- rezervního fondu	401 697,77	Kč

3.6. Závazky

a) Přehled závazků

dlouhodobé závazky	0	Kč
krátkodobé závazky	2 931,00	tis. Kč
z toho dodavatelům	941,13	tis. Kč
zaměstnanci spoření	1 208,51	tis. Kč
sociální a zdravotní pojištění z mezd	539,06	tis. Kč
daň ze mzdy	212,67	tis. Kč
daň z příjmu	0,57	tis. Kč
ostatní závazky	18,74	tis. Kč
dohadné položky	10,34	tis. Kč

b) Závazky kryté podle zástavního práva

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

3.7. Krátkodobé a dlouhodobé bankovní úvěry

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

3.8. Daň z příjmů

MÚA vznikla daňová povinnost ve výši 0,57 tis. Kč

4. Finanční leasing

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

5. Nepeněžitě závazky a jiná plnění neuvedené v účetnictví

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

6. Doplnující informace k výkazu zisku a ztráty

6.1. Výnosy

Jsou tvořeny hlavním dílem dotací od zřizovatele. Institucionální dotace je přidělována na schválený výzkumný záměr pracoviště. Účelová dotace je přidělována na jednotlivé schválené grantové projekty Grantové agentury Akademie věd ČR. Mimorozpočtové dotace na grantové projekty Grantové agentury ČR jsou zasílány přímo na účet MÚA. V rámci své hlavní činnosti vydává MÚA periodické a neperiodické publikace. Tržby z prodeje publikací jsou také zahrnuty do výnosů. Ostatní výnosy tvoří úroky, zúčtování fondů a odpisů tvořených z majetku zakoupeného z dotace..

6.2. Osobní náklady

průměrný počet zaměstnanců:	38	
osobní náklady činily celkem		21 613,45 tis. Kč
z toho: hrubé mzdy pracovníků		16 015,34 tis. Kč
sociální a zdrav. pojištění		4 943,07 tis. Kč
odvod do sociálního fondu		290,00 tis. Kč
příspěvky na stravné		343,24 tis. Kč
penzijní připojištění		21,80 tis. Kč

7. Propojené a spřízněné osoby

7.1. Půjčky, záruky a ostatní plnění poskytnutá členům orgánů MÚA (včetně plnění poskytnutých bývalým členům)

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

7.2. Pohledávky vůči propojeným osobám

MÚA k datu účetní závěrky nevykazuje.

7.3. Závazky vůči propojeným osobám

činí ke dni účetní závěrky: 0 Kč

8. Významné položky, které jsou ve výkazech kompenzovány s jinými položkami

MÚA ke dni účetní závěrky nevykazuje.

9. Události mezi rozvahovým dnem a datem sestavení závěrky

Po rozvahovém dni nedošlo k podstatným událostem.

10. Přijaté dary

MÚA nebyl poskytnut žádný dar

11. Poskytnuté dary

MÚA neposkytl žádné dary jiným subjektům.

V Praze 14. 2. 2012

Vypracovala:
Květa Valentová
účetní

Náklady a výnosy VVI za rok 2011

Pracoviště: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

v tis. Kč

Ř.č.	Položka výkazu	Účtová tř. SÚ, AÚ	U k a z a t e l	Skutečnost za rok 2011
1	A.	5	Náklady VVI celkem	34 023,56
2	A.I.	50	Spotřebované nákupy	2 150,82
3	A.I.1.	501	Spotřeba materiálu	1 297,40
4		5011	v tom: spotřeba paliva	0,00
5		5012	spotřeba pohonných hmot	24,93
6		5013	spotřeba materiálu, ochr. pom.	901,87
7		5014	nákup drobného hmotného majetku	301,80
8		5015	knihy, časopisy	68,80
9		5018	ostatní materiálové náklady	0,00
10	A.I.2.	502	Spotřeba energie	560,73
11	A.I.3.	503	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	292,69
12		5031	v tom: voda	33,34
13		5032	pára	0,00
14		5033	plyn	259,35
15	A.I.4.	504	Prodané zboží	0,00
16	A.II.	51	Služby	7 354,54
17	A.II.5.	511	Opravy a udržování	1 450,06
18		5111	v tom: opravy a udržování nemovitostí	868,55
19		5112	opravy a udržování movitostí	581,51
20	A.II.6.	512	Cestovné	739,06
21		5121	v tom: tuzemské cestovné	36,00
22		5122	zahraniční cestovné	703,06
23	A.II.7.	513	Náklady na reprezentaci	64,91
24	A.II.8.1.	514	Tech. zhodnocení DNM do limitu D z P	0,00
25	A.II.8.2.	518	Ostatní služby	5 100,51
26		5181	v tom: stálé nájemné z ploch	108,20
27		5182	ostatní nájemné	9,99
28		5183	výkony spojů	214,77
29		5184	prelimináře	0,00
30		5185	účastnické poplatky na konference apod.	11,55
31		5186	stočné	3,47
32		5187	výkony výpočetní techniky	45,76
33		5188	nákup drobného nehmotného majetku	0,00
34		5189	ostatní služby	4 706,77
35	A.III.	52	Osobní náklady	21 613,45
36	A.III.9.1.	521	Mzdové náklady	15 978,80
37		5211	v tom: mzdy	14 494,81
38		5212	OON	1 216,47
39		5213	autorské honoráře	0,00
40		5214	odstupné	127,52
41		5215	ostatní odměny a OON (např. sociální fond)	15,00
42		5216	odměna za funkci v radě v. v. i.	125,00
43	A.III.9.2.	523	Náhrady při DNP	36,54
44		5231	Náhrady při DNP dle legislativy	36,54
45		5232	Náhrady při DNP nad rámec legislativy	0,00
46	A.III.10.	524	Zákonné sociální pojištění	4 943,07
47		5241	v tom: pojištění zdravotní	1 317,49
48		5242	pojištění sociální	3 625,58
49		5243	odvody do jiných zemí EU	0,00
50	A.III.12.	527	Zákonné sociální náklady	655,04
51		5271	v tom: příděl do sociálního fondu	290,00
52		5272	ostatní (§24, odst.2, písm.j, zák.č. 586/1992 Sb.)	365,04
53	A.III.13.	528	Ostatní sociální náklady	

Ř.č.	Položka výkazu	Účtová tř. SÚ, AÚ	U k a z a t e l	Skutečnost za rok 2011
54	A.IV.	53	Daně a poplatky	2,75
55	A.IV.14.	531	Daň silniční	2,75
56	A.IV.15.	532	Daň z nemovitostí	0,00
57	A.IV.16.	538	Ostatní daně a poplatky	0,00
58	A.V.	54	Ostatní náklady	921,72
59	A.V.17.	541	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00
60	A.V.18.	542	Ostatní pokuty a penále	0,00
61	A.V.19.	543	Odpis nedobytné pohledávky	0,00
62	A.V.20.	544	Úroky	0,00
63	A.V.21.	545	Kursově ztráty	1,83
64	A.V.22.	546	Dary	0,00
65	A.V.24.1.	547	Tech. zhodnocení DHM do limitu D z P	0,00
66	A.V.23.	548	Manka a škody	4,32
67	A.V.24.2.	549	Jiné ostatní náklady	915,57
68		5491	v tom: pojištění	120,41
69		54911	v tom: pojištění úrazové	40,61
70		54912	pojištění ostatní	79,80
71		5492	ostatní	40,16
72		5493	tvorba fondu účelově určených prostředků	755,00
73		54931	v tom: tvorba FÚUP - účelové prostředky (poskytnuté zřizovatelem)	140,00
74		54932	tvorba FÚUP - institucionální prostředky (poskytnuté zřizovatelem)	615,00
75		54933	tvorba FÚUP - prostředky od jiných poskytovatelů	0,00
76		54934	tvorba FÚUP - ostatní	0,00
77		5499	mimořádné náklady	0,00
78	A.VI.	55	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a oprav. položek	1 980,28
79	A.VI.25.	551	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 980,28
80		5511	v tom: odpisy majetku pořízeného z dotace	1 970,41
81		5512	odpisy majetku pořízeného z vlastních zdrojů	0,00
82		5513	zůst.cena likvidovaného majetku pořiz. z dotace	9,87
83		5514	zůst.cena likvidovaného majetku pořiz. z vl. zdrojů	0,00
84	A.VI.26.	552	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot.a hmot. majetku	0,00
85		5521	v tom: zůstatková cena prodaného majetku pořízeného z dotace	0,00
86		5522	zůstatková cena prodaného majetku pořízeného z vlastních zdrojů	0,00
87	A.VI.27.	553	Prodané cenné papíry a podíly	0,00
88	A.VI.28.	554	Prodaný materiál	0,00
89	A.VI.29.	556	Tvorba rezerv	0,00
90	A.VI.30.	559	Tvorba opravných položek	0,00
91	A.VII.	58	Poskytnuté příspěvky	0,00
92	A.VII.32.	581	Poskytnuté členské příspěvky práv. osobám	0,00
93	A.VIII.	59	Daň z příjmů	0,00
94	A.VIII.33.	595	Dodatečné odvody daně z příjmů	0,00
65	B.	6	Výnosy VVI celkem	34 507,91
96	B.I.	60	Tržby za vlastní výkony a za zboží	673,21
97	B.I.1.	601	Tržby za vlastní výrobky	269,28
98		6011	v tom: příjmy z prodeje periodických publikací	14,95
99		6012	příjmy z prodeje neperiodických publikací	254,33
100		6013	příjmy z prodeje - věda	0,00
101		6014	tržby z prodeje jídel a nápojů	0,00
102		6015	tržby za ostatní vlastní výrobky	0,00
103	B.I.2.	602	Tržby z prodeje služeb	403,93
104		6021	v tom: tržby z ubytování	0,00
105		6022	inkaso konferenčních poplatků	0,00
106		6023	licence	0,00
107		6026	tržby ze zakázek hl. činnosti	326,44
108		6027	tržby za ostatní služby	77,49
109	B.I.3.	604	Tržby za prodané zboží	0,00
110	B.II.	61	Změna stavu vnitroorganizačních zásob	0,00
111	B.II.4.	611	Změna stavu zásob nedokončené výroby	0,00
112	B.II.5.	612	Změna stavu zásob polotovárů	0,00
113	B.II.6.	613	Změna stavu zásob výrobků	0,00
114	B.II.7.	614	Změna stavu zvířat	0,00

Ř.č.	Položka výkazu	Účtová tř. SÚ, AÚ	U k a z a t e l	Skutečnost za rok 2011
115	B.III.	62	Aktivace	0,00
116	B.III.8.	621	Aktivace materiálu a zboží	0,00
117	B.III.9.	622	Aktivace vnitřníorganizačních služeb	0,00
118	B.III.10.	623	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	0,00
119	B.III.11.	624	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	0,00
120	B.IV.	64	Ostatní výnosy	5 497,70
121	B.IV.12.	641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00
122	B.IV.13.	642	Ostatní pokuty a penále	0,00
123	B.IV.14.	643	Platby za odepsané pohledávky	0,00
124	B.IV.15.	644	Úroky	10,25
125	B.IV.16.	645	Kursově zisky	0,00
126	B.IV.17.	648	Zúčtování fondů	3 124,85
127		6481	v tom: rezervní fond	0,00
128		64811	v tom: peněžní dary	0,00
129		64812	ostatní	0,00
130		6482	fond reprodukce majetku	0,00
131		6483	fond účelově určených prostředků	3 088,05
132		64831	v tom: účelové (převedené z min. roku - přidělené zřizovatelem)	20,00
133		64832	institucionální (převedené z min. roku - přidělené zřizovatelem)	3 051,05
134		64833	prostředky od jiných poskytovatelů	17,00
135		64834	účelové prostředky ze zahraničí	0,00
136		64835	účelově určené peněžní dary	0,00
137		6484	sociální fond	36,80
138	B.IV.18.	649	Jiné ostatní výnosy	2 362,60
139		6491	v tom: výnosy z konferencí	0,00
140		6492	nájemné z ploch (bytů i nebytových prostor)	11,00
141		6493	nájemné ze zařízení	0,00
142		6494	příspěvek na sdruženou činnost	0,00
143		6495	zúčtování poměrné části odpisů majetku pořízeného z dotace	1 980,28
144		6498	ostatní výnosy	371,32
145		6499	mimořádné výnosy	0,00
146	B.V.	65	Tržby z prodeje majetku,zúčtování rezerv a oprav. položek	0,00
147	B.V.19.	651	Tržby z prodeje dlouhod. nehmot. a hmotného majetku	0,00
148	B.V.20.	653	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0,00
149	B.V.21.	654	Tržby z prodeje materiálu	0,00
150	B.V.22.	655	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0,00
151	B.V.23.	656	Zúčtování rezerv	0,00
152	B.V.24.	657	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0,00
153	B.V.25.	659	Zúčtování opravných položek	0,00
154	B.VI.	68	Přijaté příspěvky	0,00
155	B.VI.27	681	Přijaté příspěvky	0,00
156	B.VI.28	682	Přijaté členské příspěvky	0,00
157	B.VII.	69	Provozní dotace	28 337,00
158	B.VII.29.1.	691	Provozní dotace (přidělená rozhodnutím)	22 929,00
159		6911	v tom: institucionální	22 226,00
160		69111	v tom: výzkumný záměr, podpora VO a podpora činností pracovišť AV	21 816,00
161		69112	dotace na činnost	410,00
162		691121	z toho: Program podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR	0,00
163		69113	ostatní dotace (EHP/Norsko apod.)	0,00
164		6912	účelové	703,00
165		69121	v tom: granty GA AV	703,00
166		69122	program Nanotechnologie pro společnost	0,00
167		69125	ostatní dotace	0,00
168	B.VII.29.2.	6913	Přijaté prostředky na výzkum a vývoj (zaslané přímo na účet)	5 408,00
169		69131	v tom: granty GA ČR	5 408,00
170		69132	projekty ostatních resortů	0,00
171		69133	dotace na GA ČR od příjemců účelové podpory VaV (spolupříjemci)	0,00
172		69134	dotace na proj.ost.resortů od příjemců účel. podpory VaV (spolupříjemci)	0,00
173		69135	ostatní	0,00
174	C.		Výsledek hospodaření před zdaněním	484,35
176		591	Daň z příjmů	0,57

Ř.č.	Položka výkazu	Účtová tř. SÚ, AÚ	U k a z a t e l	Skutečnost za rok 2011
176	D.		Výsledek hospodaření po zdanění	483,78

Vypracoval: Květa Valentová
 Datum: 18.1.2012
 Telefon: 234612204

Razítko a podpis:

Náklady a výnosy VVI za rok 2011

Pracoviště: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

			Příloha č.1
Rádek	Účtová tř., SÚ, AÚ	Výsledky hospodaření za rok 2011 (údaje v tis. Kč, pokud v textu není uvedeno jinak)	v tis. Kč
1		Tržby	673,21
2		Ostatní výnosy	2 372,85
3		Dotace institucionální celkem	22 226,00
4		Dotace účelové celkem	703,00
5		Ostatní zdroje SR	8 532,85
6		Ostatní zdroje mimo SR (tuzemské a zahraniční)	0,00
7		Výnosy celkem	34 507,91
8		Osobní náklady	21 613,45
9		Věcné náklady	12 410,11
10		v tom: energie	856,89
11		nájemné z ploch	108,20
12		běžná údržba (movitostí, nemovitostí)	1 450,06
13		nákladná údržba (skutečně vynaložené prostředky)	0,00
14		ostatní věcné náklady celkem	9 994,96
15		Náklady celkem	34 023,56
16		Výsledek hospodaření před zdaněním	484,35
17		Daň z příjmů	0,57
18		Výsledek hospodaření po zdanění zisk (+); ztráta (-)	483,78
19	914	Rezervní fond na počátku období	121,49
20	914	Přiděl. fin. prostředků ze zisku běžného účet.období po zdanění (nejméně 5%)	401,70
21	9142	Peněžní dary, s výjimkou darů účelově určených	0,00
22	914	Rezervní fond ke konci období	523,19
23		Zdroje RF celkem	523,19
24	Kontrola použití: 0,00	Použití RF: v tis.Kč celkem	0,00
25		v tom: na provoz	0,00
26		na investice	0,00
27		v % z celkových zdrojů	0,00%
28		Přírůstek RF: v tis.Kč	401,70
29		index	4,31
30	915	Fond účelově určených prostř. na počátku období	3 311,04
31	9151	Účelově určené peněžní dary (s výjimkou darů určených na pořiz.a tech.zhodn. dlouhodob. majetku)	0,00
32	9152	Účelově určené peněžní prostředky ze zahraničí	0,00
33	9153	Účelově určené veř. prostředky nepoužité efekt. v rozpoč.roce (max. 5%na projekt)	755,00
34	915	Fond účelově určených prostř. ke konci období	978,00
35		Zdroje FUUP celkem	4 066,04
36	Kontrola použití: 3 088,04	Použití FUUP: v tis.Kč celkem	3 088,04
37		v tom: na provoz	3 088,04
38		na investice	0,00
39		v % z celkových zdrojů	75,95%
40		Přírůstek FUUP: v tis.Kč	-2 333,04
41		index	0,30
42	916	FRM na počátku období	715,05
43	9161	FRM z odpisů	0,00
44	9162	FRM ze zisku	0,00
45	9163	FRM z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku	0,00
46	9164	FRM z darů určených na pořízení a technické zhodnocení dlouhodob. majetku	0,00
47	9165	FRM z prostředků rezervního fondu	0,00
48	9166	FRM z prostředků přijatých na sdružení prostř.k pořízení dlouhodob. majetku	0,00
49	9167	FRM z prostř.přijatých na poř. a tech. zhodnocení dlouhodob. majetku celkem	1 172,00
50	91671	Dotace na investice (přidělena rozhodnutím)	1 172,00
51	916712	v tom: institucionální	1 172,00
52	9167121	v tom: výzkumný záměr, podpora VO a podpora činností pracovišť AV	
53	9167122	dotace na činnost	1 172,00
54	9167123	ostatní dotace (EHP/Norsko apod.)	0,00
55	916713	účelové	0,00
56	9167131	v tom: granty GA AV	0,00
57	9167132	program Nanotechnologie pro společnost	0,00
58	9167135	ostatní dotace	0,00
59	91672	Přijaté prostředky zasláné přímo na účet	0,00
60	916721	v tom: granty GA CR	0,00
61	916722	projekty ostatních resortů	0,00
62	916723	ostatní	0,00
63	916	FRM na konci období	715,05
64		Zdroje FRM celkem	1 887,05
65	Kontrola použití: 1172,00	Použití FRM: v tis. Kč celkem	1 172,00
66		v tom: stavby	0,00
67		přístroje	1 172,00
68		údržba a opravy	0,00
69		ostatní (vč.inv.prostředků převáděných do FUUP)	0,00
70		v % z celkových zdrojů	62,11%
71		Přírůstek FRM: v tis.Kč	0,00
72		index	1,00
73	912	Sociální fond na počátku období	615,65
74	912	Sociální fond ke konci období	563,57
75		Průměrná mzda (v korunách)	32 099,41
76		Průměrný přepoč.počet pracovníků	37,63

Vypracoval: Květa Valentová
Datum: 18.1.2012
Telefon: 23461204

Razítko a podpis:

Náklady a výnosy VVI za rok 2011

Pracoviště: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Příloha č. 2

	Stav finančních zdrojů (k určenému datu)	v tis. Kč
1	Finanční prostředky ke konci období	5 926,88
2	Peníze	33,87
3	Účty v bance	5 893,01
4	z toho: účet sociálního fondu	479,50
5		
6	Pohledávky ke konci období celkem	113,71
7	Závazky ke konci období celkem	2 931,00
8		
9	Potenciální provozní zdroje (+) ; platební neschopnost (-)	413,85
10		
11	Platební schopnost v měsících (prostředky na provoz)	0,15
12		
13	Zásoby celkem na počátku období	0,00
14	Zásoby celkem na konci období	0,00
15	Přírůstek zásob (+) ; pokles zásob (-)	0,00

Vypracoval: Květa Valentová
Datum: 18.1.2012
Telefon: 234612204

Razítko a podpis:

Náklady a výnosy VVI za rok 2011

Pracoviště: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.

Příloha č. 3

	Struktura finančních zdrojů	v procentech	v tis. Kč
1	Státní	91,17%	31 461,85
2	Nestátní	8,83%	3 046,06
3			
4	Státní : institucionální	80,46%	25 313,85
5	úcelové	2,30%	723,00
6	z ostatních resortů	17,24%	5 425,00
7			
8	Zdroje: badatelská činnost	91,17%	31 461,85
9	ostatní činnost	8,83%	3 046,06
10			
11	Základní: tržby (za výrobky, zboží a služby)	1,95%	673,21
12	ostatní výnosy	6,88%	2 372,85
13	zdroje SR (vč.transférů z různých kapitol SR)	91,17%	31 461,85
14	ostatní zdroje (tuzemské a zahraniční)	0,00%	0,00
	Rozbor nákladů		
15	Náklady celkem	100,00%	34 023,56
16	Průměrné měsíční náklady (kumulativně od poč.r.)		2 835,30
17			
18	Náklady: osobní	63,52%	21 613,45
19	věcné	36,48%	12 410,11
20			
21	Osobní náklady na 1 pracovníka		574,37
22	Věcné náklady na 1 pracovníka		329,79
23			
24	Celkové náklady na 1 pracovníka		904,16
25			
26	Energetická náročnost (podíl na celkových nákladech)	2,52%	856,89
27	Náklady na energie na 1 pracovníka		22,77
28	Materiálová náročnost (podíl na celkových nákladech)	2,65%	901,87
29	Materiálové náklady na 1 pracovníka		23,97
30	Cestovné celkem (podíl na celkových nákladech)	2,17%	739,06
31	Cestovné na 1 pracovníka		19,64
32			
33	Hospodářský výsledek		
34	Zisk (+); ztráta (-) (podíl na celkových nákladech)	1,42%	483,78

Vypracoval: Květa Valentová
Datum: 18.1.2012
Telefon: 234612204

Razítko a podpis:

Ing. Karel Heteš, auditor, osvědčení č. 1369

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA
o auditu účetní závěrky

pro vedení instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.
Gabčíkova 2362/10, Praha 8, IČ 67985921

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2011, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2011 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o instituci Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. jsou uvedeny v odstavci 1 přílohy této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Mou odpovědností je vyjádřit na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsem přesvědčen, že důkazní informace, které jsem získal, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2011 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2011 v souladu s českými účetními předpisy.

K datu vydání této zprávy nebyla dosud dokončena výroční zpráva instituce za rok končící 31. 12. 2011. Její ověření bude provedeno následně s vydáním samostatné zprávy.

Datum vydání zprávy
V Praze dne 15. 2. 2012

Jméno auditora a číslo oprávnění o zápisu do seznamu auditorů
Nezávislý auditor ing. Karel Heteš
 Praha 4, Pertoldova 3329

Oprávnění č. 1369

Přílohy:

Účetní závěrka k 31. 12. 2011

1. Rozvaha
2. Výkaz zisku a ztráty
3. Příloha k účetní závěrce

mu.a.cas.cz

Zpravodaj Masarykova ústavu
a Archivu Akademie věd ČR, v.v.i.

2011

Z vědeckého života

Výzkumná činnost

Archivní práce

Činnost Oddělení pro soupis a studium rukopisů

Historické poznání nelze vnucovat.
Rozhovor s profesorem Robertem Kvačkem

Projekt *Die Zeit* aneb
Když literární historik spolupracuje s politologem

Anotovaná bibliografie

Ediční řady a časopisy

Obsah

Editorial	2
Z vědeckého života	3
<i>Konference</i>	3
<i>Semináře a přednášky</i>	7
<i>Prezentace knih</i>	8
Výzkumná činnost	10
Archivní práce	13
Činnost Oddělení pro soupis a studium rukopisů	15
Historické poznání nelze vnucovat. Rozhovor s profesorem Robertem Kvačkem	16
Projekt <i>Die Zeit</i> aneb Když literární historik spolupracuje s politologem	18
Výběrová anotovaná bibliografie	21
Ediční řady a časopisy	30
Personální složení a struktura Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i.	32

Milí čtenáři,

ohlédneme-li se za uplynulým rokem, kterému je věnováno toto číslo zpravodaje, dá se říci, že se jednalo především o rok pracovní. I přes napjatý rozpočet se nám podařilo zrealizovat – mnohdy ve spolupráci s dalšími vědeckými institucemi – několik významných konferencí s mezinárodním přesahem. Jim, stejně jako několika drobnějším přednáškovým akcím, seminářům či workshopům, je věnována první část našeho zpravodaje. O tom, že rok 2011 byl ve znamení završení řady badatelských a edičních projektů, svědčí i kapitola věnovaná výzkumné činnosti. Další dvě již tradiční kapitoly shrnují archivní činnost našeho ústavu a práci Oddělení pro soupis a studium rukopisů.

Stejně jako v minulých letech přinášíme rozhovory s lidmi, na jejichž práci bychom obzvláště chtěli upozornit. Rozhovor Josefa Tomeše s Robertem Kvačkem vznikl u příležitosti životního jubilea tohoto významného českého historika, který má tradičně blízko k našemu ústavu i k partnerskému Ústavu T. G. Masaryka. V druhém rozhovoru představujeme výsledky práce našich kolegů Lucie Merhautové a Vratislava Doubka, kteří spolu s vídeňským germanistou Kurtem Ifkovitsem dokončili několikaletý výzkum české a vídeňské moderny přelomu 19. a 20. století.

Co nás obzvláště těší, je publikační „žeň“ uplynulého roku. Vedle řady odborných studií publikovali spolupracovníci našeho poměrně malého ústavu v uplynulém roce celkem šest původních monografií. Dalších šest titulů zahrnuje edice korespondence a Masarykových spisů, svědčících o tradičně silném zastoupení ediční práce na našem ústavu i o pokračujícím zájmu o zpracování odkazu díla prvního československého prezidenta. Zapomenout nelze ani na průvodce po rukopisných fondech a na archivní inventáře. Připočteme-li k tomu také všechna čísla našich recenzovaných časopisů – Středu, Prací z dějin Akademie věd a Studií o rukopisech – i několik kolektivních prací, je možné, věříme, hledět na práci, kterou v uplynulém roce vykonali naši kolegové, s více než uspokojením.

Editorial nejnovějšího čísla zpravodaje Masarykova ústavu a Archivu AV ČR musíme nicméně ukončit smutnou zprávou. Dne 12. května 2012 zemřel Václav Babička, dlouholetý ředitel Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR, který pět let působil jako člen Rady pracoviště MÚA AV ČR.

Marie Bahenská – Ota Konrád

Z vědeckého života

Konference

■ Počátkem dubna 2011 proběhla v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky mezinárodní vědecká konference **150 let moderního parlamentarismu ve střední Evropě**. Konference se konala ve spolupráci MÚA AV ČR, Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Filozofické fakulty UK a Komise pro dějiny habsburské monarchie (Kommission für die Geschichte der Habsburgermonarchie) Rakouské akademie věd. Záštitu převzali předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová a předseda AV ČR Jiří Drahoš. Podnětem k uspořádání konference bylo 150. výročí obnovení práce Zemského sněmu Království českého. Od tohoto okamžiku totiž začala téměř kontinuální práce zastupitelských sborů na našem území.

Během dvoudenního jednání na půdě poslanecké sněmovny, resp. bývalého Federálního shromáždění zazněly více jak tři desítky referátů věnovaných aktuálnímu stavu výzkumu středoevropského parlamentarismu. Vývoji parlamentarismu na území habsburské monarchie druhé poloviny 19. a počátku 20. století byl věnován první den konference, kdy vystoupili např. Franz Adlgasser, Ellinor Forster, Lothar Höbelt, Karol Hollý, Tobias Kaiser, Jonathan Kwan, Beata Lakeberg, Pieter Judson, Stefan Malfér, Jiří Malíř, Tomáš Pavlíček, Andrej Rahten, Helmut Rumppler, Jiří Štaif, Peter Urbanitsch a Luboš Velek. Následující den byl zasvěcen proměnám parlamentarismu v průběhu 20. století. Jednotlivé bloky se týkaly jak meziválečného období (Eva Broklová, René Petráš), tak období autoritativních a totalitních systémů, které se bez výjimky snažily pěstovat iluzi fungujícího parlamentarismu. Prostoru se tak dostalo nejen období naší II. republiky a rozporuplné éry republiky třetí (Jan Dobeš, David Hubený, Michal Pehr), ale zejména dlouhému období státněsocialistické diktatury 1948–1989, která s oblibou prezentovala parlamentní fasádu jinak zcela nedemokratického a pseudoparlamentního politického zřízení (Jiří Hoppe, Petr Karlíček, Stanislav Konečný). Zajímavé srovnání k českému vývoji nabídl blok referátů analyzujících postavení rakouského parlamentu v období autoritativního režimu 30. let (Richard Lein, Christoph Schmetterer, Kamila Staudingl-Ciechowicz, Miroslav Šepták) nebo vývoj v Německu těžké doby (Timo

Leimbach). Velkou pozornost více jak stovky registrovaných účastníků vyvolal blok příspěvků věnovaných transformaci totalitních parlamentů po roce 1989, a to tím spíše, že téma bylo pojato jako komparace českého, slovenského, maďarského a východoněmeckého prostoru (András Bozóki, Petr Kolář, Petr Roubal, Jan Rychlík, Bettina Tüffers, Milan Zemko). Rozbíhající se historické výzkumy této problematiky tak představily své první výsledky.

■ Ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR a s Národním technickým muzeem uspořádal náš ústav ve dnech 24.–26. května 2011 mezinárodní vědeckou konferenci **Scholars in exile and dictatorships of the 20th century**. Konferenci lze vnímat jako fórum, na němž byla odborná veřejnost seznámena s výsledky čtyřleté práce řešitelů projektu *Čeští vědci v exilu 1948–1989*, a zároveň jako příležitost pro setkání odborníků na problematiku dějin emigrace. Zahájení předcházela prezentace knihy *Sto českých vědců v exilu. Encyklopedie významných vědců z řad pracovníků Československé akademie věd v emigraci*, vzniklé v rámci řešení projektu.

Konferenční jednání bylo zahájeno blokem příspěvků věnovaných problematice odchodu vědců do exilu nazírané z obecné roviny, které přednesli David Kettler (Bard College, Annandale), Gabor Palló (Magyar Tudományos Akadémia, Budapest), Paul Weindling (Oxford Brookes University) a Mitchell Ash (Universität Wien). Druhý konferenční den byl rozdělen do dvou rozsáhlých tematických celků – vědecký exil z hlediska mezinárodní komparace a otázky spojené s emigrací

mezi dvěma světovými válkami. Z českého pohledu si zaslouží pozornost zejména vystoupení Dietera Hoffmanna (Max-Planck-Institut für Wissenschaftsgeschichte, Berlin) na téma emigrace německých vědců do Prahy po roce 1933. Jednání pokračovalo diskusí o vědeckém exilu nahlíženém z pozice vlastních zkušeností emigrantů. Jejího řízení se ujal jeden z vědců, kteří v období komunistické totality emigrovali do svobodného světa, imunolog Ivan Lefkovits (Vesalianum, Basel). Vedle něho se svými zkušenostmi vystoupili chemik Miloš Vlastislav Novotný (Indiana University, Bloomington), pediatr Jaroslav Stark (Hospital for Sick Children, London) a fyzioložka Olga Hudlická (University of Birmingham). Závěrečný den konferen-

ce přinesl tři bloky příspěvků. V prvním z nich byla probírána problematika odchodu vědců do exilu před druhou světovou válkou a v jejím průběhu, následovala vystoupení na téma emigrace vědců v období vlády komunistického režimu v letech 1945–1968, závěrečný blok konferenčního jednání byl zaměřen na emigraci vědců po roce 1968. V tomto tematickém celku vystoupil mimo jiné Vilém Prečan s příspěvkem pojednávajícím o českých historících, kteří emigrovali v 70. a 80. letech 20. století, a o jejich spolupráci s nezávislými historiky v Československu. Závěrečný příspěvek přednesla Soňa Štrbáňová (ÚSD AV ČR). Pohovořila o problematice žen-vědkyň a jejich dalších osudech v exilu. Jednání společně zakončili oba její hlavní organizátoři Antonín Kostlán (ÚSD AV ČR) a Soňa Štrbáňová. Konference umožnila nejen setkání historiků zabývajících se danou problematikou, ale i konfrontaci jejich názorů a stanovisek s prožitky a osobními zkušenostmi emigrantů z řad vědců rozličných oborů, kteří se konference rovněž zúčastnili.

■ Ve dnech 13. a 14. října 2011 se v Goethe-Institutu v Praze uskutečnila mezinárodní konference s názvem **Different Images: Perceptions of Edvard Beneš in Czech and European Contexts / Unterschiedliche Bilder: Wahrnehmungen Edvard Beneš in**

Carolina Edvard Beneš und die nationalen Minderheiten in der Tschechoslowakei zwischen Pariser Friedenskonzferenz und Münchener Abkommen.

Problematice pojmu a konceptu obrazu je v posledních desetiletích věnována velká pozornost vědecké obce. Přednášející se proto zaměřili na pohledy hodnotící veřejné i soukromé působení Edvarda Beneše, na jejich individuální či kolektivní vytváření. Tématem konference byl nejen obraz Edvarda Beneše v české a německé společnosti, ale i jeho reflexe v celoevropském rámci.

Během dvou dnů přednesli účastníci dvacet příspěvků rozdělených do tří bloků. V úvodu shrnul Martin Schulze-Wessel z Collegia Carolina mnohavrstevné interpretace Benešova života, jehož obraz zůstává dodnes rozporuplný, často přímo protichůdný.

Beneše v rakouských diplomatických dokumentech z třicátých let. Obraz Edvarda Beneše v prostředí britské a americké diplomacie sledoval Vít Smetana (ÚSD AV ČR).

Mark Cornwall (University of Southampton) věnoval svůj příspěvek rozboru obrazu Edvarda Beneše v očích henleinovského hnutí. Poukázal na to, že na rozdíl od nacistických politiků v Německu nebyla Benešova osobnost předmětem pouze negativních soudů. Někteří henleinovští představitelé totiž v Benešovi spatřovali muže schopného pragmatického kompromisu. Referát Detlefa Brandese (Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf) shrnul vývoj vztahu sudetoněmeckých so-

tschechischen und europäischen Kontexten.

Dvoudenní program připravil náš ústav ve spolupráci s mnichovským Collegiem Carolinem a s pražským Goethe-Institutem. Konference byla součástí grantového projektu MÚA AV ČR *Edvard Beneš, Německo a Němci* a zároveň badatelského záměru Collegia

ciálních demokratů k Benešovi a René Küpper (Collegium Carolinum) se věnoval protektorátní konstrukci Beneše jako „veřejného nepřítele č. 1“. Michal Pehr pak představil obraz Beneše v období „socializující demokracie“ třetí republiky. Na příkladech z literatury, tisku a situačních zpráv zdokumentoval genezi portrétu prezidenta Budovatele.

Obrazem Edvarda Beneše v českém politickém diskurzu po roce 1989 se zabýval Miroslav Kunštát (MÚA AV ČR). Tobias Weger (Bundesinstitut für Kultur und Geschichte des Deutschen im östlichen Europa) se zabýval „démonizováním“ Beneše v sudetoněmeckém diskurzu po roce 1989. Zmínil přitom škálu jeho negativního hodnocení od vzoru „nepřítele demokracie“, „fanatika“, nebo „monstra“ až po patologické projevy interpretací považující Benešovu politiku za „virus“. Erik Franzen (Collegium Carolinum) se zaměřil na vývoj Benešova obrazu v sudetoněmecké publicistice od konce války po současnost.

Druhý panel konference se zaměřil na reprezentaci Edvarda Beneše v intelektuálních kruzích, dobových médiích a veřejném prostoru obecně. Vítězslav Sommer (MÚA AV ČR) se věnoval proměnám zobrazování Edvarda Beneše v české stranické historiografii 50. a 60. let. V příspěvku nastínil vývoj od stalinistického pojetí, které na Beneše nahlíželo jednoznačně negativně, po reformně komunistické bádání, jež přišlo s podstatnou reinterpretací historické role někdejšího prezidenta a hlavy „buržoazního odboje“.

Adam Hudek (Historický ústav SAV) shrnul vnímání Edvarda Beneše slovenskou historiografií druhé poloviny 20. století. Luďácký režim se svým poválečným exilem, stejně jako slovenští komunisté, chápal Edvarda Beneše jako zosobnění toho, co sami vnímali jako negativní rysy meziválečného Československa a období třetí republiky. Petr Bednařík (FSV UK) se věnoval obrazu Edvarda Beneše v československém filmu a televizních seriálech sedmdesátých a osmdesátých let. Ustálené schéma Edvarda Beneše přitom porovnal s kontrastujícím obrazem Klementa Gottwalda. Jan Kober (PF ZČU v Plzni) seznámil posluchače s dosud málo známou problematikou poválečného přejmenování jakožto nástroje protiněmecké kampaně. Rozbor vztahů a postojů Vatikánu vůči Benešovi přednesl na základě studia ve vatikánských archívech Marek Šmíd (FF JU v Českých Budějovicích).

Závěrečná sekce konference se soustředila na obraz Edvarda Beneše v memoárové produkci a dobové historiografii. Milan Hauner (University of Wisconsin-Madison) představil Edvarda Beneše jako memoáristu – muže, který v poslední dekádě svého života cítil bytostnou potřebu zasáhnout do odkazu a obrazu o sobě samém. Hildegard Schmollerová (Universität Wien) načrtla mnichovské trauma jako významné místo paměti českého národa, s přihlédnutím k významu a roli Edvarda Beneše. Příspěvek Richarda Vaška a Josefa Tomeše (MÚA AV ČR) se zaměřil na portréty Edvarda Beneše, zachycené – vesměs roztroušeně – v dosud nepublikovaných memoárech politiků, kteří ho osobně znali a v různých osudových okamžicích mu stáli nablízku, případně s ním spolupracovali. Autoři všech analyzovaných memoárových rukopisů se shodli v ocenění Benešových mimořádných schopností, výkonnosti a pracovního nasazení, ale

i v konstatování jeho autoritativnosti a neschopnosti vybrat si dobré spolupracovníky a vytvořit z nich efektivní tým pod svým vedením. Pavel Horák (MÚA AV ČR) představil stenografické záznamy diskusí aktivních účastníků únorové krize, které se uskutečnily v londýnském exilu v roce 1950. Záznamy ukazují, že ještě dva roky po únorovém puči v československém exilu zcela převažovala varianta Benešova „nedodržení slibu“.

Záměrem konference bylo rozšířit čistě biograficky laděný přístup k osobnosti druhého československého prezidenta prostřednictvím zohlednění obrazů, které o něm, stejně jako o každé historické osobnosti, byly a jsou vytvářeny řadou aktérů z oblasti vědy, politiky a kultury. Konference připomněla, že historici jsou pouze jednou skupinou těchto aktérů, současně ale mohou procesy vytváření obrazu a vznik rozličných až protichůdných hodnocení efektivně zkoumat.

■ O necelé dva týdny později, 26.–27. října 2011, proběhla v Senátu Parlamentu České republiky další mezinárodní konference **Životní světy poslanců v Evropě (1860–1990)**, která byla připravena naším ústavem spolu se Senátem Parlamentu České republiky, s Komisí pro dějiny parlamentarismu a politických stran (Kommission für Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien e. V.) a s Ústavem českých dějin Filozofické fakulty UK. Konference byla podpořena Gerda-Henkel-Stiftung a Česko-německým fondem budoucnosti.

V prvním bloku se referenti věnovali sociálnímu složení evropských parlamentů v průběhu 150 let. Heinrich Best (Friedrich-Schiller-Universität Jena) podal kvantitativní srovnání Německa, Francie, Velké Británie a Itálie, další referáty se zabývaly jednotlivými sociálními skupinami – úředníky (Lothar Höbelt, Universität Wien), právníky (Franz Adlgasser, Österreichische

Akademie der Wissenschaften) či českými členy Panské sněmovny (Tomáš W. Pavlíček, FF UK). Důležité bylo zjištění Franze Adlgassera i Paula Seawarda (The History of Parliament, London), že z finančních důvodů museli poslanci v 19. století a na počátku 20. století být vedle svého poslaneckého mandátu i výdělečně činní. Jejich politická činnost, stejně tak jako jejich pojetí politiky i vnímání parlamentu ze strany veřejnosti byly proto do velké míry závislé na podobě i výši finančních náhrad. Na britském příkladě ukázal Paul Seaward, jak se v závislosti na finanční situaci měnila typologie poslanců od roku 1868 do roku 2005, tedy od Disraeliho po Blaira. Otázce politické profesionalizace poslanců se věnoval také András Cieger (Eötvös Loránd University, Budapest), jenž ji v případě Uher zasadil již na počátek 19. století.

Další skupina referátů byla věnována otázkám všedního dne poslanců a jejich soukromým životům. Luboš Velek (MÚA AV ČR) rekonstruoval na základě korespondence všední den českých měšťanských poslanců říšské rady. Přestože dokonce i poslanci ze středních vrstev bydleli ve Vídni často v levných hotelích, znamenaly pro ně náklady spojené s vykonáváním jejich mandátu často velkou zátěž, a bránily tak profesionalizaci politiky.

Podobně se Volker Stalman (Kommission für Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien) věnoval profesionalizaci politiky v Německé říši a ve Výmarské republice na příkladě konkrétních příkladů. Jana Malínská (MÚA AV ČR) představila par-

lamentní restauraci prvního československého parlamentu jako důležitý sociální prostor v každodenním světě československých poslanců.

Zcela jiné prostředí, které již nemělo mnoho společného se světem měšťanských vrstev 19. a počátku 20. století, představila ve svém referátu o poslaneckém hotelu na pražském Opatově, v němž byla ubytována řada československých poslanců po roce 1989, Adéla Gjuríčová (ÚSD AV ČR). Poté, co Andrea Hopp (Otto-von-Bismarck-Stiftung Schönhausen) ukázala, co pro ženy okolo Bismarcka znamenal život s prvním německým kancléřem, věnovaly se Anne Bos a Charlotte

Brand (Radboud Universiteit Nijmegen) na nizozemském případě situacím, v nichž se soukromý život poslanců dostal pod drobnohled veřejnosti a vedl k jejich odstoupení.

Třetí část konference byla věnována otázkám vztahu mezi poslanci a médii. V této souvislosti se zabýval politickými skandály v meziválečném Maďarsku Levente Püski (Debreceni Egyetem). Panamský skandál se zase stal východiskem referátu Jeana Garrieguea (Université d'Orléans) o francouzském parlamentu v době třetí republiky.

Řada referátů poukázala na úzký, téměř symbiotický vztah k veřejnosti a k médiím, který je pro parlamentarismus charakteristický. Pro poslance vyplývala z této skutečnosti potřeba sebestylizace. Konkrétní podoba tohoto vzájemného vztahu mezi poslanci a veřejností, resp. médii, závisela na proměnách samotných médií (tisk, rozhlas, televize) i na politickém vývoji. Důleži-

tá byla proto především období historických zlomů a konstituce nových politických režimů. Bettina Tüffers (Kommission für Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien) ukázala na příkladě prvního svobodně zvoleného parlamentu NDR, jehož zasedání bylo v roce 1990 přímo vysíláno v televizi, jak se poslanci jako parlamentní nováčci učili zvládat své nové role. Podobně představil proces vzniku komunikace mezi parlamentem a veřejností na příkladě Spolkového sněmu v počátcích Spolkové republiky Německo Benedikt Wintgens (Kommission für Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien). K popisu parlamentního života používali novináři často divadelní metafory. Parlament a divadlo však ve skutečnosti mnoho společného nemají, jak ukázal ve svém biografickém příspěvku o Rudolfovi Hrušínském a jeho poslanecké kariéře po roce 1990 Tomáš Zahradníček (ÚSD AV ČR).

Semináře a přednášky

■ Kromě velkých konferencí byla na našem ústavu uspořádána i menší vědecká setkání. K nim patřil v první řadě seminář **Osobní vztahy a rodinné vazby v politice**, který se konal 25. listopadu 2011 na půdě MÚA AV ČR. Seminář zahájila úvodním slovem Jana Čechurová (FF UK), která shrnula dosavadní historio- grafické trendy týkající se studia elit. Dagmar Hájková (MÚA AV ČR) vystoupila s příspěvkem *Příkladné přátelství: Masaryk a Beneš*. Vyzdvihla význam, jenž měl pro oba muže sdílený prožitek válečného konfliktu. Příspěvek Evy Kalivodové (MÚA AV ČR) byl věnován vztahům Edvarda Beneše s představiteli diplomatické a politické elity v Paříži v průběhu první světové války. Přestože byl Beneš na podzim roku 1915 prakticky diplomatickým nováčkem, jehož nikdo neznal, dokázal si v Paříži rychle vybudovat kontakty, které nebyly

jen ryze formální. Nancy Wingfield (Northern Illinois University) se ve svém příspěvku *Robert Seton-Watson's Adventures in the Successor States. The historian as political factor* zaměřila na přátelské a profesní vztahy britského politika a T. G. Masaryka v jejich společném projektu časopisu *The New Europe*.

Během odpolední sekce byly předneseny dva referáty zaměřené na osobní vztahy československých politiků, kteří pocházeli z řad regionálních elit. Josef Tomeš (MÚA AV ČR) pojednal o několika představitelích hanáckého rodu Svozilů, kteří se angažovali v různých sférách veřejného života a v politice. Jan Bílek (MÚA AV ČR) ve svém referátu představil příbuzenské vazby regionálních městských elit na příkladu jičínských měšťanských rodin Zvěřinových, Maštálkových a Seifertových. Seminář uzavřel Richard Vašek (MÚA AV ČR) s referátem o T. G. Masarykovi a jeho anonymní publicistice. Na několika příkladech z počátku dvacátých let dokumentoval míru spolupráce prezidenta s jeho blízkými spolupracovníky (Vladimír Kučera, Oldra Sedlmayerová) na poli politické publicistiky i rozdílné strategie (výběr novin a časopisů nebo volba novinářských šifer), které byly při této skryté literární činnosti uplatňovány.

■ V roce 2011 také pokračovala **přednášková řada v rámci grantového projektu Edvard Beneš, Německo a Němci**. Přednášky byly zahájeny vystoupením Miroslava Šeptáka na téma *Edvard Beneš a čes-*

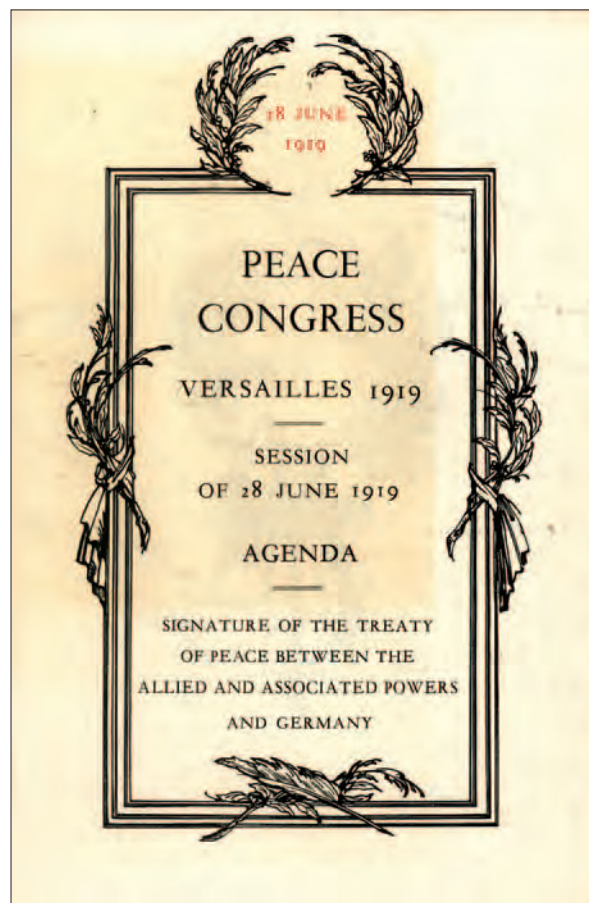

koslovensko-rakouské diplomatické a politické vztahy v meziválečném období (28. 2.). O necelý měsíc později následovala přednáška Miloslava Szabó „Židovská otázka“ na Slovensku v prvých rokoch Československej republiky (21. 3.). Tématu z dějin Židů byla věnována i následující přednáška. Hana Klamková vystoupila v polovině dubna s tématem *Nepokradneš! Židovský majetok ako prostriedok zainteresovania väčšinouj spoločnosti na židovskej otázke na Slovensku, 1938–1945* (11. 4.). A nakonec seznámila počátkem května Alena Feriancová posluchače s problematikou československo-německých vztahů ve dvacátých letech (*Nelahké susedstvo: koncept bezpečnosti v československo-německých vzťahoch 1918–1926*, 9. 5.). Na podzim 2011 se vzhledem k mezinárodní konferenci o reflexi osobnosti Edvarda Beneše, o níž píšeme výše, přednášková řada nekonala.

■ V rámci svého grantového projektu *Vědci uprostřed „velké politiky“. Pařížská mírová jednání r. 1919 ve svědectví jejich účastníků, českých a polských expertů* vystoupil Jan Chodějovský 12. prosince 2011 s přednáškou, ve které se zabýval organizací odborných prací pro československou delegaci na mírové konferenci v Paříži a činností Úřadu pro přípravu mírové

konference a sboru odborných poradců československé delegace.

V rámci přednášky a následné diskuse, které proběhly 12. ledna 2012, seznámil spolupracovníky i ostatní zájemce s výsledky svého grantového projektu *Československo-rakouské vztahy 1918–1938* také Ota Konrád.

Prezentace knih

12. března 2011 byla v rámci Valného shromáždění Masarykovy společnosti v zasedací síni Kanceláře Akademie věd ČR představena publikace *Korespondence T. G. Masaryk – Antonín Rezek*. Knihu uvedli její editoři Jan Bílek, Helena Kokešová a Vlasta Quagliatová. Publikace obsahuje úvodní studii a následnou edici souboru dostupné vzájemné korespondence 1882–1905.

Další publikace pracovníků našeho ústavu, Ireny Zachové a Stanislava Petra *Soupis rukopisů Františkova muzea v Brně* (Praha 2010), byla představena 18. května 2011 v malém sále Moravského zemského

archivu v Brně. Kniha je výstupem grantového projektu a obsahuje katalog s podrobným popisem téměř tisíce rukopisů významné a doposud nezpracované rukopisné sbírky někdejšího Františkova muzea.

10. října 2011 proběhla v Rakouském kulturním fóru v Praze prezentace knih *Mezi Prahou a Vídní* a *Die Wiener Wochenschrift Die Zeit (1894–1904) als Mittler zwischen der Tschechischen und Wiener Moderne*. V první knize, která vyšla v nakladatelství Academia, se Lucie Kostrbová zabývá českou a vídeňskou literární modernou devadesátých let 19. století. Druhá kniha,

o níž se podrobněji zmiňujeme v rozhovoru, je výsledkem grantového projektu řešitelského kolektivu Lucie Kostrbová, Kurt Ifkovits a Vratislav Doubek. Kniha poprvé syntetickým způsobem zpracovává kontakty mezi vedoucími představiteli české literární i politické moderny a vídeňským týdeníkem *Die Zeit*. Kniha se skládá z úvodní studie a z edice dokumentů, obsahující výběr z nejdůležitějších článků z *Die Zeit* a z korespondence.

V souvislosti s vydáním přehledu sbírky pamětnických interview v Archivu AV ČR (Pamětníci a spoluvůdci dějin ČSAV. Sbírká rozhovorů v Archivu Akademie věd ČR, *Práce z dějin Akademie věd*, 2011, roč. 3, č. 1) se

22. června 2011 v prostorách Masarykova ústavu a Archivu AV ČR konala prezentace dlouholetého projektu *Práce s pamětníky v Archivu AV ČR*. Jejím záměrem bylo poskytnout příležitost k neformálnímu setkání zájemců o tuto problematiku. Pro ilustraci tematické pestrosti pořázených rozhovorů byly účastníkům prezentace puštěny charakteristické ukázky ze čtyř interview. Poté o svých zkušenostech respondenta promluvil František Šmahel. Milena Josefovičová krátce představila další využití metod orální historie v rámci grantového projektu *Čeští vědci v exilu 1948–1989*.

Na závěr kapitoly věnované vědeckému životu zmiňme ještě dvě události. Náš ústav trvale spolupracuje s vysokými školami, na mnoha z nich naši zaměstnanci vyučují a snažíme se rozšiřovat nejen osobní, ale i institucionální vazby. V rámci prohloubení dlouhodobé spolupráce s Vysokou školou CEVRO Institut byla 18. října 2011 podepsána smlouva o zřízení Centra středoevropských studií – společného pracoviště Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR, v. v. i., a Vysoké školy CEVRO Institut, o. p. s. Ředitelkou nového centra se stala doc. PhDr. Ing. Antonie Doležalová, Ph.D. Úkolem vzniklého pracoviště je umožnit všestrannou spolupráci v oblasti základního a aplikovaného výzkumu, společných aktivit při koncipování a řešení vědeckovýzkumných projektů a při výuce vysokoškolských studentů.

První veřejnou aktivitou Centra středoevropských studií byla konference Střední Evropa od minulosti k budoucnosti, která se uskutečnila 19.–20. ledna 2012.

V letošním roce se dále budou konat konference *Ženy a politika (1890–1938)* a *Albín Bráb – politik, národohospodář a jeho doba*. O těchto i dalších aktivitách se můžete dočíst na webových stránkách obou institucí a samozřejmě je představíme na stránkách příštího ročníku našeho zpravodaje.

Za druhé rádi připomínáme ocenění, kterého se dostalo našemu kolegovi Rudolfu Kučerovi udělením Ceny Jaroslava Krejčího pro vynikající absolventy českých vysokých škol a mladé vědecké pracovníky. Cena byla slavnostně předána 26. září 2011 v Lannově vile. Spolu s Rudolfem Kučerou byl oceněn také vítěz soutěže o nejlepší původní vědeckou studii z oblasti integrované společenské vědy pro mladé vědecké pracovníky do 35 let Mgr. Vít Šisler z Ústavu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty UK za studii *European Courts' Authority Contested? The Case of Marriage and Divorce Fatwas On-line*.

Výzkumná činnost

V roce 2011 bylo ukončeno celkem šest grantových projektů, na jejichž řešení se podíleli spolupracovníci našeho ústavu.

Josef Tomeš (řešitel) a Robert Kvaček (spoluředitel) úspěšně ukončili práce na projektu *Mnichov v pamětech současníků* (GA AV ČR, č. IAA800770901). Grantový projekt se zaměřil jednak na zmapování všech relevantních českých memoárů významných aktérů mnichovské krize roku 1938 a posouzení jejich výpovědní hodnoty, jednak na kritické vydání jednoho z dosud nepublikovaných a širší veřejnosti neznámých memoárových děl – pamětí přímého aktéra tehdejších událostí dr. Vlastimila Klímy *1938 – Měli jsme kapitulovat?* V rámci grantu byla uspořádána jednodenní vědecká konference o české i zahraniční memoáristice, vztahující se k „Mnichovu“, a studie vzniklé na základě pronesených referátů byly publikovány v Supplementu časopisu *Střed* (č. 2/2012) pod názvem *Mnichov ve vzpomínkách pamětníků*. Grantový projekt si též kladl za cíl vytvořit výchozí základ pro postupné vydání dalších dosud nepublikovaných významných českých memoárových textů vztahujících se k „Mnichovu“, připravit jeho promyšlenou koncepci a aplikovat ji na první svazek, který by se mohl stát jistým modelem pro svazky následující.

Alena Míšková dokončila práce na projektu *Josef Pfitzner – od historie k ideologii* (GA ČR, č. 409/09/1375). Projekt si kladl za cíl zachytit proměnu schopného historika v politického propagandistu. Tento úkol byl splněn jak v monografii, tak i v edici korespondence. Ukázalo se, že hlavní roli ve sledovaném procesu hrála Pfitznerova ctižádost, která jej vedla jak v odborné, tak i politické kariéře. Do značné míry byl poznamenán chudým prostředím, z něhož vyšel a z něhož se snažil za každou cenu vzdálit. K politice se jako umírněný nacionalista vyjadřoval i ve svých pracích ve dvacátých a počátkem třicátých let, kdy byla jeho práce založena na solidním badatelském fundamentu. V této době jej přijímala pozitivně i česká odborná veřejnost. Aktivní politika však Pfitznera odvedla od plánovaných vědeckých úkolů a zamýšlené rozsáhlé práce již nedokončil (Panslavismus, monografie o Bakuninovi). Ve veřejných vystoupeních se začala objevovat a soustavně opakovat nacionálně socialistická klišé, která určovala i jeho literární tvorbu. Edice korespondence dává možnost nahlédnout

i Pfitznerovy povahové rysy (výbušnost, přehnaná ambicióznost, sebestřednost), dále i pozadí zákulisní vědecké politiky (jmenování, povolávání profesorů, vytváření sítě „mocných“).

Do závěrečného roku řešení dospěl rovněž projekt *Hledání centra. Vědecké a vzdělávací instituce Němců v Čechách v 19. a první polovině 20. století* (GA ČR, č. 409/09/0503) řešený společně s Ústavem slovansko-germánských studií UJEP v Ústí nad Labem, jehož spoluřešitelem za MÚA AV ČR byl Miroslav Kunštát a na němž participovaly Alena Míšková a Milena Josefovičová. Vedle několika odborných studií v časopisech a kolektivních monografiích představuje hlavní výstup stejnojmenná publikace *Hledání centra. Vědecké a vzdělávací instituce Němců v Čechách v 19. a první polovině 20. století* (Ústí nad Labem 2011). Ta představuje nejenom první shrnutí této problematiky, ale přesněji odpovídá i na základní otázku naznačenou již v titulu projektu. V případě hledání městského centra Němců v Čechách v období do konce první světové války lze konstatovat, že fakticky spolu soupeřily Liberec s Ústím nad Labem a opakovaně se objevoval i Cheb. Dá se však říci, že jen Liberec opravdu o tuto roli stál a věnoval se jejímu prosazení ze všech sil. Po roce 1918 bylo centrální otázkou při hledání centra Němců, které instituce budou formovat německví v Čechách, přičemž jejich umístění samozřejmě nebylo bez významu. „Německvím“ již nebyla míněna jen prostá nacionalizace, ale formování samostatného „kmene“ (stále více sudetoněmeckého) v těsné spolupráci s německým státem.

V prvé řadě se jednalo o vysoké školy a některé univerzitní vědecké instituce. V případě vysokých škol, především pražské německé Karlo-Ferdinandovy univerzity, byl vývoj vztahu mezi národně-politickými požadavky, vědeckou prestiží a selektivní historickou legitimizací nejednoznačný a pohyboval se mezi oběma extrémními póly: buď snahou o exodus do německého pohraničí, nebo tvrdošjnou snahou vytrvat v Praze. Důležitým formačním elementem samostatné sudetoněmecké identity bylo i lidové vzdělávání (Volksbildung) ve všech formách. Tuto roli plnilo zvláště od konce 19. století, po první světové válce bylo navíc obohaceno o novou, obranářsko-nacionální definici. Na ně se napojila muzea, důležitou roli hrály knihovny a lidové vzdělávací kurzy, ale také střední školství

zejména v osobnostech středoškolských profesorů. Po roce 1918 hrál roli „centra pro Němce v Čechách“ Liberec. Tímto centrem zůstal i v dalších letech, jak ukázal i vznik Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung v Liberci v roce 1940.

Již první zahraniční ohlasy této publikace umožnily zahájit jednání o jejím rozšířeném vydání v Německu, které je proponováno na rok 2013.

Projekt **České feministické myšlení 19. a 20. století** (GA ČR, č. 409/09/1173) řešený Danou Musilovou (FF UHK), Libuší Heczkovou (FF UK) a Marií Bahenskou (MÚA AV ČR) si kládla za cíl vyplnit jedno z bílých míst v české historiografii. Soustředil se na vývoj českého feministického myšlení od první poloviny 19. století do konce první poloviny 20. století – období, v němž se realizovaly na první pohled viditelné změny v postavení žen všech tříd a společenských vrstev, a to v jejich aktivitách, oblékání, chování a myšlení. Interdisciplinární charakter projektu, spojující metodologická východiska historické a literární vědy s využitím kategorie gender jako jednotícího metodologického východiska, umožnil sledovat vztahy žen a mužů v zrcadle českého feministického myšlení 19. a 20. století v jejich komplexnosti a vzájemné interakci. Projekt měl několik postupných cílů: prvním bylo zjistit, kdo, kdy a v jaké souvislosti vyslovil svůj názor na ženy, resp. na vztahy žen a mužů. Dále se výzkum zaměřil na otázku, jak jednotlivé osobnosti uvažovaly o ženách, o vztazích obou pohlaví a jakým způsobem je reflektovaly. Vznikly

Eliška Krásnohorská, Fotosbirka Bohumila Vavrouška, MÚA AV ČR

dvě monografie, které jsou obrazem českého feministického myšlení od první poloviny 19. století, kdy se objevují první zásadní úvahy o ženách, do poloviny 20. století, kdy nástup komunistického režimu, resp. jeho přístup k ženské emancipaci na dlouhou dobu umlčel jakoukoliv diskusi o ženách a jejich vztazích s muži. Publikace *Ženy na stráž! České feministické myšlení 19. a 20. století* shrnuje výsledky dosavadního bádání v podobě klíčových textů českého feministického myšlení, závěrečná monografie je nazvaná *Iluze spásy. České feministické myšlení 19. a 20. století*. Nové poznatky obohatily naše znalosti o vztazích žen a mužů v historické perspektivě moderní společnosti v českých zemích, ve vybraných státech střední Evropy a nastínily možnosti a směry dalšího výzkumu problematiky vztahů mezi pohlavími.

V uplynulém roce byly rovněž dokončeny dva postdoktorátské projekty. Hlavním výstupem projektu Oty Konráda na téma **Československo-rakouských vztahů** v meziválečném období (GA ČR, č. 409/09/P636) je původní monografie, vycházející v nakladatelství MÚA. Autor se v ní opírá o koncept kulturních dějin politiky

Setkání Masaryka s rakouským prezidentem Hainischem v Hallstattu v srpnu 1921, fond ÚTGM, MÚA AV ČR

a ve třech hlavních kapitolách reflektuje dezintegrační procesy, vedoucí k ustavení dvou suverénních států, formování vzájemných vztahů počátkem dvacátých let a nakonec rozdílné představy o střední Evropě a o vlastním místě v tomto regionu či v Evropě obecně. Stručně lze vzájemné vztahy charakterizovat jako vztahy nevyvážené a asymetrické. Tento rys, zdůrazněný v různých podobách v jednotlivých kapitolách, ztěžoval komunikaci a porozumění mezi diplomaciemi a politickými elitami obou států.

Cílem projektu Jana Chodějovského **Vědci uprostřed velké politiky. Pařížská mírová jednání r. 1919 ve svědectví jejich účastníků, českých a polských expertů** (GA ČR, č. P410/10/1598) bylo prostudování dostupných pramenů i sekundární literatury k problematice formování a fungování československé delegace

na mírových jednáních v Paříži roku 1919, konkrétně jejího sboru odborných poradců, a následné zpracování monografie mapující organizaci odborných prací pro československou delegaci na mírové konferenci v Paříži a její vlastní formování. Spolu s monografickým zpracováním tématu byla připravena i kritická edice cestovního deníku slavisty A. Černého a souborů osobní korespondence kolegů vědců (zástupců polské i československé expertní skupiny), konkrétně filologa Kazimierza Nitsche a historika umění Václava Viléma Štecha s domovem, které autenticky zachycují průběh diplomatických vyjednávání i všedního dne členů delegace. K vydání jsou připraveny práce *Úřad pro přípravu mírové konference 1918–1919/Sbor odborných poradců československé delegace 1919. Dva příspěvky k organizaci odborných prací pro československou delegaci na mírové konferenci v Paříži 1918–1919* (autor Zdeněk Vácha) a *Paříž 1919. Mírová konference očima odborných poradců československé a polské delegace* (autor Jan Chodějovský).

V současné době jsou na našem ústavu řešeny následující grantové projekty:

GA ČR, č. P410/12/0468, Česká politická pravice v letech 1938–1945, spoluřešitel PhDr. Josef Tomeš.

GA ČR, č. P406/12/P688, Interpretace české moderny v německých časopisech 1880–1910, řešitelka Mgr. Lucie Merhautová, Ph.D.

GA ČR, č. 405/10/0027, Korpus kodikologických pramenů, řešitel PhDr. Pavel Brodský, CSc. et DSc.

GA ČR, č. 410/10/0544, První republika ve světle korespondence T. G. Masaryka a E. Beneše, řešitelka PhDr. Dagmar Hájková, Ph.D.

GA ČR, č. 410/10/1273, Edvard Beneš, Němci a Německo, řešitel prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc. (benes.mua.cas.cz).

GA ČR, č. P410/12/P671, Politiky židovské identity v českých zemích (1860–1938), řešitel Mgr. Vít Strobach, Ph.D.

GA ČR, č. 410/10/P316, Práce, národ, gender. Dělnické hnutí v českých zemích 1914–1918, řešitel Mgr. Rudolf Kučera, Ph.D.

GA ČR, č. P405/12/1412, Soupisy rukopisných bohemik ve vatikánské knihovně – knihovna Palatina, řešitel Mgr. Stanislav Petr.

GA ČR, č. P410/12/1136, T. G. Masaryk a Slované, řešitel doc. Mgr. Vratislav Doubek, Ph.D.

GA ČR, č. 410/11/1944, Zápisy ze schůzí československé exilové vlády v Londýně 1943–1945, spoluřešitel Mgr. Jan Bílek.

MÚA AV ČR je také partnerem projektu OPVK Výzkum modelů reprezentací v literárních diskurzech (Ústav bohemistiky FF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).

Archivní práce

Archiv AV ČR, tvořený dvěma odděleními našeho ústavu (Oddělení institucionálních fondů od r. 1952 a Oddělení osobních a institucionálních fondů do r. 1952), je akreditovaný specializovaný archiv, který se řídí zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, v úplném znění č. 243/2010 Sb. Trvale koordinuje předarchivní péči a dohlíží nad spisovou službou na všech pracovištích a v organizačních složkách AV ČR. Spravuje fondy týkající se dějin vědy a vědeckých institucí na našem území, osobní pozůstalosti vědců, umělecké sbírky a bohatý soubor fotografií. Třetí z archivních oddělení (Oddělení Archiv ÚTGM) pečuje o písemnou pozůstalost Tomáše G. Masaryka a členů jeho rodiny, ale i jeho nejbližšího spolupracovníka Edvarda Beneše. Důležitou součástí fondů jsou písemnosti Ústavu TGM, instituce, která se od založení v roce 1932 zabývala studiem života a díla T. G. Masaryka. Všechna oddělení se kromě tradiční archivní práce a servisu pro badatele podílejí na vědecké činnosti ústavu, nejčastěji účastí v grantových projektech. Průběžně zpracovávané materiály jsou také významným zdrojem pramenů při vydávání edic nebo monografií, ať už pro pracovníky MÚA AV ČR nebo pro zájemce z řad odborné veřejnosti, a čím dál častěji k nám nacházejí cestu zástupci sdělovacích prostředků.

Archiv AV ČR evidoval k 31. 12. 2011 celkem 642 archivních fondů a sbírek v celkovém rozsahu 4 769 běžných metrů (bm), což oproti loňskému roku znamená přírůstek 7 fondů a 45,95 bm, počet evidenčních jednotek se tím zvýšil o 486. Badatelům je v současné době k dispozici 389 archivních pomůcek (z toho je 226 inventářů, 11 částí sdružených a skupinových inventářů, 56 dílčích inventářů, 86 prozatímních inventárních seznamů, 8 katalogů, 1 soupis dokumentů, 1 průvodce). S veskrze pozitivním hodnocením se setkávají databáze na webových stránkách MÚA AV ČR (http://www.mua.cas.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=142&Itemid=11&lang=cs), badatelé oceňují především možnost snadného vyhledávání v Digitálním průvodci a Digitálním fotoarchivu. Katalogová databáze fotografií je navíc průběžně doplňována.

V rámci skartačních řízení na pracovištích AV ČR bylo v roce 2011 posouzeno 74,82 bm dokumentů,

z nichž 18,42 bm bylo vybráno jako archiválie k trvalému uložení a připojeno ke stávajícím institucionálním fondům. Převzaté byly archiválie z Kanceláře AV ČR (10,94 bm), Ústavu analytické chemie AV ČR (1,80 bm), Střediska společných činností AV ČR (3,12 bm) a Slovanského ústavu AV ČR (2,56 bm).

Vedle toho získal archiv mimo skartační řízení nové osobní fondy nebo doplňky k fondům stávajícím v souhrnném rozsahu 21,5 bm, k nimž prozatím existují přejímací seznamy:

Doplňěk k osobnímu fondu historika a muzeologa Jiřího Špěta (1928).* Přípravný materiál k vědeckým pracím, rozsah 0,24 bm.

Doplňěk k osobnímu fondu Pavla Spunara (1928),* dlouholetého vědeckého pracovníka Ústavu pro klasická studia ČSAV. Přípravný materiál k vědeckým pracím, rozsah 3,20 bm.

Část osobního archivu Evy Hamatové (1924–2010), vědecko-výzkumné pracovnice v oboru mikrobiologie (Mikrobiologický ústav ČSAV v Krči, Ústav krajinné ekologie ČSAV v Průhoncích). Životopisný materiál, rodinná a osobní korespondence, rozsah 0,96 bm.

Osobní archiv Antonína Robka (1931–2008), dlouholetého ředitele Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV, rozsah 15,60 bm.

Torzo osobního archivu technika Dobroslava Niče (1911–1992). Životopisný materiál, rozsah 0,10 bm.

Jan Fiala (sbírka). Sbírká korespondence, rukopisů, výstřižků a fotografií, vzniklá ze styku MUDr. Jana Fialy (1912–2008) s Edvardem a Hanou Benešovými v letech 1945–1974 a z Fialova zájmu o Benešovu osobnost. Rozsah 0,20 bm.

Torzo osobního archivu Jiřího Doležala (1929–2010), historika, člena přípravného výboru a výboru Masarykovy společnosti. Korespondence, redakční agenda, přípravný materiál k publikaci P. Drtina, Československo – můj osud (1991–1992); vlastní rukopisy, cizí rukopisy, fotografie; rozsah 0,72 bm.

Část osobního archivu národohospodáře a politika Josefa Kaizla (1854–1901). Korespondence osobní, korespondence rodinná, část rukopisů, materiály rodinných příslušníků; rozsah 0,37 bm.

V depozitářích tak za rok 2011 přibýlo 22 přírůstků v rozsahu 46,45 bm, z toho 15 přírůstků k existujícím fondům, 7 přírůstků se vznikem nového fondu.

Zpracovány do podoby inventáře byly v loňském roce tři osobní fondy:

Milan Kudělka (1922–2005); slavista, pracovník brněnské pobočky Slovanského ústavu ČSAV, Ústavu dějin evropských socialistických zemí ČSAV a Ústavu dějin střední a východní Evropy ČSAV.

Jaroslav Průšek (1906–1980); orientalista, sinolog a japanolog, docent a profesor FF UK v Praze a FF UP v Olomouci; ředitel Orientálního ústavu ČSAV; akademik ČSAV.

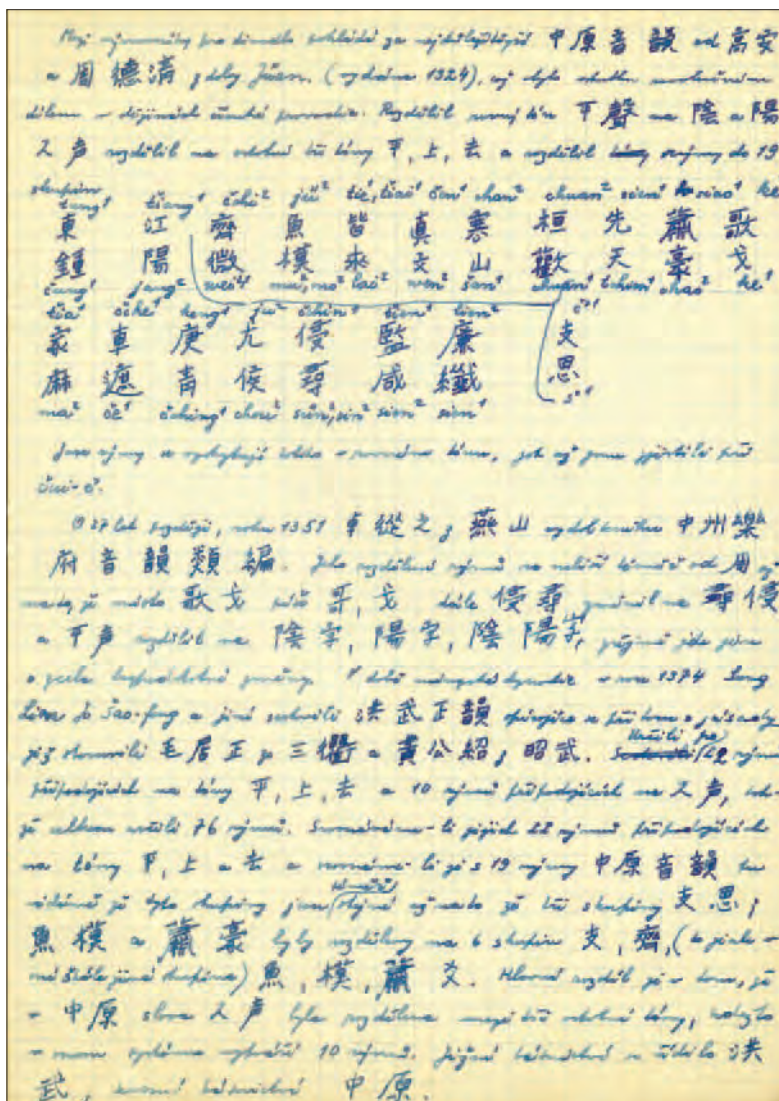
Eduard Tábořský (1910–1996); tajemník E. Beneše.

Služeb badatelny v roce 2011 využilo 197 badatelů, z toho 36 ze zahraničí, kteří uskutečnili celkem 620 návštěv. Připraveno bylo 2415 jednotlivých objednávek, zpracováno 65 rešerší. Všechna čísla jsou oproti roku 2010 vyšší, často v řádu desítek, a dokládají stoupající zájem badatelů o naše fondy.

Knihovna MÚA AV ČR v roce 2011 zaevidovala 519 přírůstků a 697 výpůjček. Pokračovala katalogizace

knihovních fondů v systému Aleph a starých tisků v programu Clavius. Byla získána jednorázová finanční podpora od firmy IBM na indexaci a inventarizaci starých tisků v naší knihovně, která se uskuteční v roce 2012.

Z důvodu rostoucího počtu žádostí o zapůjčování cenných archiválií považujeme za velký úspěch zhotovení faksimile dvou archivních kulturních památek, které jsou součástí našich fondů. Díky finanční dotaci AV ČR mohla být zhotovena faksimile Zakládací listiny České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění ze dne 5. prosince 1892 z archivního fondu Česká akademie věd a umění a Diplomu Nobelovy ceny za chemii, uděleného Královskou švédskou akademií věd ve Stockholmu v roce 1959 Jaroslavu Heyrovskému za objev a vývoj polarografické analytické metody z archivního fondu Osobní fond Jaroslava Heyrovského.

Výpisky poezie,
fond Jaroslav Průšek, MÚA AV ČR

Činnost Oddělení pro soupis a studium rukopisů

Misál Oldřicha z Krumlova,
Svatojakubská knihovna v Brně

V oddělení pokračovaly práce na kmenovém úkolu – Generálním katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí a z něj vycházejícím grantovém projektu GA ČR *Korpus kodikologických pramenů*, na němž se podílejí všichni pracovníci oddělení. V rámci tohoto projektu byla dokončena příprava anglické verze *Průvodce po rukopisných fondech* (*Guide to Manuscript Collections in the Czech Republic*). Svazek, který vyšel na konci roku 2011, shrnuje dosavadní poznatky získané při výzkumu rukopisů uložených na našem území a přináší aktuální informace o jednotlivých rukopisných fondech. Další součástí projektu je vytvoření elektronické databáze rukopisů jako základní formy zpřístupnění Generálního katalogu rukopisů. V tomto směru se dokončují úpravy struktury databáze a pokračuje i její plnění.

Ze zahraničních aktivit je třeba zmínit spolupráci s Centre international codicologique při Bibliothèque

Royale Bruxelles. Vyšel další svazek *Studií o rukopisech* a pokračovalo zpracovávání bibliografie české kodikologické literatury včetně přípravy její elektronické podoby. Publikační činnost se v letošním roce soustředila především na *Průvodce po rukopisných fondech*, přesto byly dokončeny a odevzdány do tisku i další knižní publikace. Dílčí studie publikovala většina pracovníků oddělení časopisecky, včetně posledního svazku *Studií o rukopisech*. Pracovníci oddělení se dále podíleli na výuce na vysokých školách, někteří vykonávali funkce v domácích i zahraničních odborných a vědeckých grémiích (Komise Českého historického ústavu v Římě, Komise pro soupis a studium rukopisů, Centrum mediévistických studií, hodnotitelská komise Programu Veřejné informační služby knihoven VISK-6 při Ministerstvu kultury ČR, GA Ministerstva kultury ČR).

Historické poznání nelze vnucovat.

Rozhovor s profesorem Robertem Kvačkem

Robert Kvaček patří k nejvýznamnějším a nejznámějším současným českým historikům. V centru jeho badatelského zaměření stojí novodobé české politické a kulturní dějiny i historie světové diplomacie v meziválečném období a za druhé světové války, ale pozornost věnuje i zásadním fenoménům českých dějin vůbec a obecnější problematice českého národního údělu v moderní době. Naši akademickou i populárně naučnou historickou literaturu obohatil o řadu studií, monografií a syntéz, psaných osobitým stylem, sugestivně zpřítomňujícím minulost, – vzpomeňme jenom knih Osudná mise, Nad Evropou zataženo, Pád diktátora, Historie jednoho roku, K předhistorii a historii druhé světové války, Obtížné spojenectví, A změněn svět, Diplomate a ti druzí, Poslední den, První světová válka a česká otázka... Na pražské filozofické fakultě, kde působí již sedmapadesát let, vychoval a výrazně ovlivnil celé generace českých historiků. Vynikající učebnicí dějepisu, navazující na tradice učebnic Pekařových a Šustových, poutavě provádí gymnazisty českými dějinami 19. a 20. století. A svou originální historickou publicistikou, vyznačující se nejen čtivostí, ale i v proměnách času i režimů vzácnou objektivitou a nadhledem, kultivuje více než půlstoletí historické vědomí široké české veřejnosti, jež ho také vnímá a respektuje jako jednoho z mála českých historiků.

Profesor Kvaček, od roku 1990 místopředseda Masarykovy společnosti, je úzce spjat i s historií Ústavu T. G. Masaryka, na jehož obnově se počátkem devadesátých let podílel a v jehož vedoucích orgánech dosud působí. Dlouhodobě též spolupracuje s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, nejnověji jako řešitel společného grantového projektu tohoto ústavu a Filozofické fakulty UK.

Uprostřed své mnohostranné činnosti oslaví letos profesor Kvaček neuvěřitelné osmdesáté narozeniny. V předvečer tohoto jubilea jsme si mu dovolili položit několik „bilančních“ otázek.

Pane profesore, na prahu letošního července oslavíte významné životní jubileum. To je vždy příležitostí k ohlédnutí nejen za vlastními osudy, ale – zvláště u historika – i za prožitými dějinnými epochami. Nabízí se otázka, na kterou z nich vzpomínáte nejraději?

Stárnoucí žijí stále více vzpomínkami. Moje se vracejí především do šedesátých let, jež byla pro mne obdobím rodinné pohody, byť nedlouhé, a časem nadaným „dějinnou milostí“, ač také krátkou. Co všechno jsme stihli a co všechno jsme objevovali! Do vzpomínek ukládám i právě otvírané 21. století, vážím si ho a konfrontuji s prožitým časem, s představami, nadějemi, záměry – co vše jsme neudělali!

Jako historik novodobých českých dějin jste se často zabýval událostmi, které jste sám, byť v raném věku, prožil. Nakolik Vám zkušenost pamětníka pomáhala v historickém bádání a nakolik Vás svazovala?

Tematickou inspirací mi byly prožitky z dětství a mládí, vyzvaly mne, abych poznával, co jsem vlastně od závěru třicátých let zažíval. Kluk žil onu dobu jinak než lidé dospělí, ale také intenzivně, ovšem po svém. Pro témata z doby už mé dospělosti mi paměť prospěla příspěvkem k charakteristice ovzduší a ke konfrontaci mezi zážitkem a historickým výkladem.

Jak Vás formovaly prožitky z dětství a mládí, z dob navýsost dramatických a tragických?

Už jsem to připomněl, zážitky z raného věku měly na mne vliv výzvy. Moje generace se opravdu narodila do dob dramatických i tragických. Pro historiky jde o vděčnou látku, obtížnější je pro ty, co je žili. Navíc mohl pro nás tento čas skončit již na svém počátku – už se na hrozbu této beznadějnosti zapomnělo.

A ovlivnil Vás coby historika genius loci Vašeho rodného města Jičína a okolního kraje?

Jičínsko, Český ráj, Podkrkonoší jsem historicky začal

chápat až jako vysokoškolský student. Přitom jsem se rozpomínal, že mi je zajímavě představoval již jeden učitel na obecné škole. Narodil jsem se na malinké vesnici, Jičín jsem si musel „osvojit“, pouto s ním, s městem zajímavým historicky i současně, se stalo celoživotní.

Na své životní cestě a profesní dráze jste potkal mnoho jedinečných osobností jak mezi svými učiteli a kolegy, tak mezi bezprostředními aktéry historických dějů: politiky, diplomaty, novináři či literáty meziválečného období. Na která z těchto setkání nejvíce vzpomínáte?

Dostalo se mi neobyčejných darů poznávat určité osobnosti doby, kterou jsem studoval. Mám je stále v paměti, ke stáru se mi v ní ještě zřetelněji vyprofilovaly. Jen vyjmenování by vytvořilo rozsáhlý seznam. Mnohé jsem poznal zásluhou svého spolužáka a přítele, nezapomenutelného Karla Kučery. Přivedl mě do Historického klubu ke „starým pánům“, do blízkosti historiků Jaroslava Werstadta a Josefa Borovičky, k některým politikům i do jejich rodinného prostředí. Další vztahy jsem si vytvářel svou „odbornou zvědavostí“; cením si toho, že nikdo z oslovených mne neodmítl. Zvláště příjemná byla setkávání s Vlastimilem Klímou, ale ta zažili i další historikové.

Vaše bibliografie čítá řadu pozoruhodných knih vynikající literární úrovně. Které z nich osobně považujete za fatální, ať už okolnostmi svého vzniku nebo svým dobovým ohlasem?

Pokud fatální, tak hned ta první, má to i v názvu – *Osudná mise*. Mohla ukončit mou dráhu historika, ocitl jsem se kvůli ní – ještě v korekturách – v pozornosti nejen cenzury, ale i Státní bezpečnosti. Byla pak poničena cizím zásahem. I další knihy vznikaly za různých vnějších podmínek, ale jsem rád, že se k nim ještě mohu hlásit. Dokonce se některé dočkaly a asi ještě dočkají nových vydání. Moc jsem se „nadržel“ na učebnicích, proto je asi cením výše než jejich uživatelé.

Více než pětapadesát let přednášíte české dějiny na pražské filozofické fakultě. Za tu dobu jste vychoval stovky žáků, z nichž nejmladším je dnes kolem dvacetí a nejstarším přes sedmdesát let. V čem jsou si napříč generacemi podobní a v čem se liší?

Podobní jsou si jistým entusiasmem, idealismem, zájmem o obor; bez těchto vlastností by si jej nevybírali. V každé generaci se objevily talenty, mimořádně schopní studenti, z nichž vyrostly tvůrčí osobnosti. Dnešní generace se mi jeví sebevědomější, opřená o širší studijní možnosti a příležitosti, také studiem v zahraničí. Méně však sahá po literatuře, my a naši bezprostřední následovníci jsme byli v četbě – a nejen literatury historické – až fanatici.

Z našich soudobých historiků jste pravděpodobně nejvíce dokázal v různých dobách reflektovat vztah mezi minulostí a přítomností a oslovit s dějinným poselstvím širokou kulturní veřejnost. Jaké je podle Vašeho názoru poslání českého historika v naší hektické a do sebe zahleděné současnosti a jakými prostředky se má k národu co nejúčinněji obracet?

Komunikace historika s veřejností potřebuje ujasnit si profily a úroveň adresátů. Historik musí mít v této činnosti trpělivost, zvyknout si, že nemusí být hned pochopen, ale ani poté nesmí rezignovat. Historické poznání nelze vnucovat, výklad si žádá vhodnou formu. Minulost je přece částí dneška a při svých „extenzích“ a publicistickém působení jsem nacházel opravdový zájem hodně o ní vědět.

Ve svém díle jste se mimo jiné zabýval politickou činností T. G. Masaryka, stál jste při obnově Ústavu T. G. Masaryka a působíte i jako místopředseda Masarykovy společnosti. V čem může podle Vás Masarykova osobnost a Masarykův odkaz autenticky oslovit naši přítomnost a zejména dnešní českou intelektuální elitu?

Této elitě bychom především měli vhodně sdělit, že vycházejí Masarykovy spisy. Každý nový svazek by si zasloužil recenze v denním tisku. Masaryk by pro intelektuální čtenáře mohl být inspirativní metodicky, způsobem uchopení a řešení problémů, celostí pohledu na společenský pohyb. Dnešní úzce zaměřený ekonomové, rozhodující o společensko-politickém vývoji, si takový pohled neosvojují, a proto s ním ani nepracují.

A jakými směry by se měla ubírat činnost Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR, instituce, jež má svou tradici i dosti pohnuté osudy?

Masarykův ústav tvoří velmi pracovitý kolektiv, úspěšný v nejrůznějších podobách odborné práce, původními vědeckými díly, jedinečnými edicemi, vědeckými konferencemi a semináři, starostí o prameny. Radit mu koncepčně by byla troufalost, snad jen vyslovím přání, aby stále dbal na to udržet si zvláštní místo mezi akademickými pracovišti.

Můžete nám prozradit, na čem právě pracujete a jaké plány máte pro nejbližší léta?

Jsem bez plánů, tak se to v mém věku sluší. Mám rozeepsané dvě knížky, z pověrčivosti nepovím, o čem. Hlavně chci číst zajímavé a objevné práce mladších kolegů...

Přejeme Vám, vážený pane profesore, hodně zdraví a tvůrčí pohody do dalších let a těšíme se na Vaše rozeepsané i další knihy.

Rozhovor připravil Josef Tomáš

Projekt *Die Zeit* aneb Když literární historik spolupracuje s politologem

*Projekt, o němž bude řeč na následujících stránkách, se zrodil především díky interdisciplinaritě, která je v našem ústavu podporována a vnímána jako pozitivní badatelský prvek. Grantová agentura České republiky v roce 2008 podpořila tříletý projekt nazvaný Vídeňská revue *Die Zeit* a česká moderna, jehož výsledky, ať již dílčí nebo závěrečné, se setkaly s veskrze kladnou odezvou vědecké obce a autorům publikace *Die Wiener Wochenschrift Die Zeit (1894–1904) als Mittler zwischen der Tschechischen und Wiener Moderne* přinesly dokonce ocenění předsedy AV ČR.*

*Hlavní řešitelka projektu Mgr. Lucie Merhautová, Ph.D. (spolupracovníci doc. Mgr. Vratislav Doubek, Ph.D., a Dr. Kurt Ifkovits), jejímž oborem je literární historie a předmětem zájmu především česká moderna přelomu 19. a 20. století, využila jedinečnosti, kterou badatelům nabízí vídeňská revue *Die Zeit*. *Die Zeit* byla jednou z mála modernisticky, tzn. kriticky a opozičně, orientovaných týdeníků založených v 90. letech 19. století přímo ve Vídni – většina německojazyčných podobně laděných periodik do té doby vycházela především v Německu. Navíc se jejím spoluzakladatelem a kulturním redaktorem stal Hermann Bahr, jehož koncepce Mladého Rakouska jej vedla k navazování vztahů s českými modernisty-vrstevníky. Texty českých autorů*

*vnášely do revue *Die Zeit* radikální interpretaci české kultury, literatury a politiky a měly často dvě roviny: informativní a polemickou, přičemž druhá byla pro německého čtenáře nesrozumitelná, ale byla dobře čitelná v domácím kontextu. Závěrečná publikace projektu tak analyzovala spolupráci, která měla různé fáze, kolísala mezi utopickými nadějemi, nedůvěrou a utilitarismem, přesto měla velký význam pro formování české moderny a pro vzájemné česko-německé vztahy v monarchii, na něž bylo mnohdy navazováno i po roce 1918.*

Kontakty Prahy a Vídně zprostředkované na stránkách revue *Die Zeit* nejsou tvým prvním výzkumem na toto téma. V loňském roce jsi vydala monografii *Mezi Prahou a Vídní*. Česká a vídeňská moderna na konci 19. století. Považuješ tuto knihu za jakýsi předstupeň k výše citované publikaci, nebo je shodná pouze z hlediska doby a místa, do nichž je zasazena?

Obě publikace spolu souvisí. Tématem vztahů české a vídeňské literární moderny, které je z hlediska bohemistiky i germanistiky velmi málo probádané, jsem se začala zabývat kolem roku 2001 v souvislosti se svou dizertační prací. Materiálový výzkum byl dlouhodobý a čerpali jsme z něj částečně i v grantovém projektu k časopisu *Die Zeit*. Mezi Prahou a Vídní je převážně literárněhistorická interpretace, která nejprve v samostatných kapitolách nahlíží literární tvorbu, esejistiku, polemiky, umělecké programy a organizační činnost Hermanna Bahra a J. S. Machara z nejrůznějších hledisek. Kniha pak vrcholí podrobnou analýzou jejich spolupráce v redakci *Die Zeit*. Chtěla jsem tak ukázat estetickou, názorovou i kulturní vzdálenost a odlišnost obou osobností a potažmo české a vídeňské moderny, zkoumat předpoklady a podmíněnost vzájemných vztahů. Plán širšího projektu k časopisu *Die Zeit* vyrostl jednak z mého výzkumu těchto témat, jednak ze šťastného setkání s Kurtem Ifkovitsem, germanistou, pracovníkem Rakouského divadelního muzea ve Vídni pečujícího o Bahrovu pozůstalost, a s Vratislavem Doubkem, kolegou z ústavu, který se týdeníkem *Die Zeit* zabýval již přede mnou v souvislosti s bádáním o Masarykovi a tzv. neorealitech. Kurt ve spolupráci s Hanou Blahovou také v roce 2009 vydal edici rozsáhlé

korrespondence mezi Jaroslavem Kvapilem a Hermanem Bahrem, která ukázala mnohé o mezikulturních vztazích zejména na poli divadelním počínaje prvním desetiletím 20. století. Projekt *Die Zeit* se měl vrátit před toto Bahrovo pročeské angažmá, k momentu, kdy nebylo natolik veřejně manifestováno. Měli jsme tak na mysli určitý celek. Zmíněná německojazyčná publikace cílí zejména k zájemcům o fenomén Vídně přelomu století, kteří samozřejmě většinou nečtou česky. Věřím, že skutečně něco nového ukazuje nebo doplňuje.

Mohla bys čtenářům tohoto rozhovoru představit atmosféru, která panovala v multikulturní a multinárodnostní Vídni na konci 19. století? Dají se tamější společenské a kulturní poměry srovnat s Prahou?

Vídni na konci století je věnován nespočet prací, zmíníme alespoň zakladatelské dílo Carla C. Schorskeho nebo revidující práce Stevena Bellera, Hitlerovu Vídeň Brigitte Hamannové nebo monografii Wittgenstein's Vienna Allena Janika a Stephena Toulmina. Historici mnoha oborů jsou fascinováni paralelními hlubokými proměnami jak v politice, tak ve výtvarném umění, hudbě, literatuře, architektuře, psychologii, filozofii, sociologii apod. Česká kultura, věda a politika procházely na sklonku 19. století také radikální proměnou, šlo však o revizi dosavadních základů, emancipaci a vytyčení nových směrů ve vztahu k mezinárodnímu kontextu. Praha se na přelomu století výrazně proměňovala, takovou dynamiku a inovaci zde však nenajdeme, i proto, že Praha byla menší a nebyla centrální metropolí. Nezapomeňme, že Vídeň měla tehdy více obyvatel, než jich má dnes, a každoročně čelila přílivu tisíců nových obyvatel ze všech koutů monarchie. Z literárněhistorického hlediska nebyla česká literární moderna vázána výlučně na Prahu, časopisy přinášející změnu vycházely na Moravě a jinde, většina spisovatelů nepocházela z Prahy a někteří zde pobývali jen dočasně nebo vůbec (případ Viléma Mrštíka nebo Otokara Březiny). Pojem pražská moderna proto není běžný, evokuje spíše než modernu českou malé uskupení německojazyčných autorů Jung-Prag. I když v posledních letech vzrůstá tendence studovat pražský multikulturní (umělecký) prostor, což souvisí i s nedostatečností národního a jazykového modelu literárních dějin.

V knize *Mezi Prahou a Vídni* jsem se snažila zachytit, jak Vídeň působila na Machara a jak tento v podstatě frustrující zážitek transponoval do svého díla. Ve Vídni se setkal s etnickou, náboženskou, urbánní a kulturní heterogenitou, již z většinově české Prahy neznal, a vnímal ji jako ohrožení vlastní integrity, jeho literární reprezentace Vídně jsou negativní a vyrůstají z dobových kulturních auto- i heterostereotypů – Vídeň je

nevěstka, upír, přístav vrahů. Vídeň byla pro Čechy příliš kosmopolitní, nenárodní a nejen u Machara se setkáme s biologickým chápáním Vídně coby asimilačního organismu rozkládajícího osobní i národní identitu, degenerujícího těla, jež potřebuje neustálý přísun čerstvé slovanské krve. Do těchto reprezentací se často promítal i antisemitismus.

„Vstup české literární moderny do Die Zeit byl vnímán z obou stran jako politický čin, i proto byla při interpretaci vzájemných vztahů důležitá kombinace literárněhistorického a politologického pohledu.“ O tomto tvrzení jistě nikdo nebude pochybovat, ale pokusme se je konkretizovat. V čem se podle tvých zkušeností nejvíce lišila literárněhistorická a politologická interpretace textů? Co viděl politolog zásadně jinak než literární historik?

Bahrova činnost a spolupráce s Čechy popírá stále vlivný pohled soudobé kritiky opakovaný později například Schorskem o estétství vídeňské moderny, její nepolitičnosti a útěku do uzavřeného stylizovaného uměleckého světa. Česká literární moderna se v té době snažila emancipovat od požadavků české vlastenecké společnosti a kritiky a etablovat umění jako svébytnou oblast, zároveň však provázanost s politikou a národní společností nebylo možné zpřetrhat. Spolupráce s *Die Zeit* nabývala politického rozměru už proto, že šlo o německojazyčnou vídeňskou revui, dále kvůli kritickým hodnocením české literární i politické scény.

Každá interpretace je podmíněna stavem bádání a způsoby kladení otázek v jednotlivých oborech, individuálním stylem apod. Naše čtení jsou proto přirozeně rozdílná, v něčem se doplňujeme, v něčem jiném spolu třeba i nesouhlasíme. Já jsem se například nepouštěla do politologických výkladů, programové záměry spoluredaktorů Isidora Singera a Heinricha Kanneru vyložil Vratislav Doubek, který mi zase přenechal interpretaci kritických statí F. V. Krejčího o české literární moderně. Samozřejmě vzájemný dialog uvnitř našeho minitymu byl velmi přínosný, mohu upozornit například na Vratislavovu interpretaci vztahu Machara a Masaryka, založenou na přesné znalosti Masaryka a soudobé politiky. I když jsme měli v ruce stejný materiál, byl to on, kdo si povšiml Masarykova opatrného chování ve vztahu k redakci i jeho klesajícího zájmu na reformě monarchie už během 90. let 19. století, což je teze v masarykovském bádání nová a bude ještě více rozvedena v jeho české knížce, která nyní vychází v Nakladatelství Lidové noviny. Na Kurtovi bylo zábavné sledovat to, jak se potýká s porozuměním textům českých autorů při editaci antologie – nešlo přitom jen o smysl, ale i o jazyk, stylistiku vídeňských autorů byla zkrátka na jiné úrovni. Problémem byly i polemické významy mířící zpět do českého kontextu – *Die Zeit* byla

pro Čechy tribunou, z níž nejen vyhraněným způsobem informovali o sobě a svých názorech, ale rovněž vedli boje na domácím poli. Zejména tato polemická rovina je germanistovi nesrozumitelná a vyžaduje kontextuální výklad.

Ve zprávě o projektu píšete, že jste řešili jako podstatnou teoretickou otázku koncept prostředkování (Vermittlung). Můžeš přiblížit, jakým způsobem ono prostředkování mezi Prahou a Vídní fungovalo? Čím bylo podle tvých zkušeností nejlépe ovlivňováno?

V titulu jsme použili výraz Mittler, prostředník, protože programem časopisu bylo prostředkovat informace ze všech oblastí monarchie včetně menších literatur, a to za pomoci externích domácích zpravodajů, tedy pokud možno z pohledu „zevnitř“. Ideálem byla diskuse, výměna a vzájemné poznání. Ve výsledku však časopis často obnažoval spor – uvnitř jednotlivých národních kultur nebo spor s Vídní. Ačkoliv pojmy prostředkování (Vermittlung, mediation) se užívají v srovnávací literární vědě stále více, často je to užití nereflektované (jako by jakýkoliv kontakt již znamenal nějakou pozitivní kulturní výměnu a rozumění). V tomto ohledu je moje česká kniha ještě optimističtější a společná německá již skeptičtější. Při studiu materiálu a promýšlení stanovisek jednotlivých aktérů spolupráce jsem došla k jisté hermeneutické skepsi – málokdy jsou totiž aktéři otevření vzájemnému porozumění, spíše prosazují vlastní zájmy a výsledky jejich společných snah jsou jinde, než oni sami programově zamýšleli a než očekává dnešní interpret. Na druhou stranu každá interakce má nějaký dopad a Češi i vídeňští Němci museli při navazování vzájemných kontaktů překonávat řadu více méně negativních předpokladů a stereotypů o tom druhém. Machar mohl psát sbírku *Tristium Vindobona* a přitom se scházet s Bahrem. Navíc redaktori Isidor Singer a Heinrich Kanner byli asimilovaní Židé, což nebyl problém v roce 1894, ale vyhrězl na konci roku 1897.

Jedním z hlavních prostředkovatelů mezi redakcí Die Zeit a českým kontextem byl Josef Svatopluk Machar. Koho dalšího najdeme mezi spolupracovníky této revue ve Vídni a v Praze?

Machar byl důležitou českou spojkou na redakci po celou dobu existence týdeníku, tedy do roku 1904. Spolupráce s *Die Zeit* jej také odhaluje jako výborného organizátora a jeho dopisy z Vídně českým přátelům obsahují informace mnohdy neznámé i germanistům, protože archiv časopisu ani pozdějšího deníku se nezachoval. Machar jednak velmi cíleně vyhledával spolupracovníky a zároveň filtroval příspěvky, bránil například publikování J. Kaizla, dalších mladočechů nebo spisovatelů starší generace. Sám napsal pro týde-

ník jen několik krátkých zpráv, nejčastějším příspěvatelem (43 textů) byl Masaryk, 16 textů především o literatuře zde publikoval kritik F. V. Krejčí, další články a recenze pak napsali Vilém Mrštík, F. X. Šalda, Otakar Hostinský, Karel Kramář, František Soukup, Bedřich Pacák aj., vyšly zde ukázky z próz Machara, J. K. Šlejhara, V. Mrštíka, J. Zeyera a Růženy Svobodové.

Článků, kritik, recenzí nebo glos je podstatně více než překladů, které jsou důležitou formou prostředkování. Časopis by jich býval otiskl více a Bahr by podpořil i knižní vydání českých autorů v němčině, například v ústředním modernistickém nakladatelství Samuela Fischera v Berlíně, tehdy však bylo ještě velmi obtížné najít kvalitní překladatele z češtiny do němčiny. Potřeba skutečně uměleckých překladů obracela pozornost k bilingvním, hlavně německojazyčným židovským autorům z českých zemí.

Považuješ výzkum vídeňské a české moderny pro sebe za ukončený, nebo lze v jeho rámci najít další nosná badatelská témata?

Zajímají mě teď širší komparativní studia. Letos chystáme společně s Kurtem Ifkovitsem k vydání navazující svazek k revui *Die Zeit*. Bude opět v němčině, jednotlivé studie sledují význam časopisu pro formování středoevropské literární moderny (německé, česko-německé, polské, rusínské ad.) stejně jako dalších oborů: hudby, výtvarného umění, sociologie nebo národohospodářství. Interpretáční studie několika autorů bude opět doprovázet antologie textů. Tyto komparace jsou důležité i pro naše prvotní téma, mohou dále osvětlit výjimečnou povahu spolupráce mezi redakcí a českou modernou.

Od letošního roku se také věnuji dalšímu výzkumu sledujícímu různé interpretace české literatury v německojazyčných modernistických časopisech přelomu století. Snažím se zachytit, jak se výklad mění v souvislosti s osobou interpreta (jeho generační a etnickou příslušností, estetickými názory apod.), profilem časopisu a konkrétní situací českého literárního pole i postupnou diferenciací středoevropské moderny.

Jak jsem již zmínila, v prvním pololetí roku 2012 vyjde publikace Vratislava Doubka *Moderna, realisté a Die Zeit*.

Výběrová anotovaná bibliografie

Marie **Bahenská**, *Postavení českých učitelek a jeho proměna po 28. říjnu 1918. „Jest to práce nejnevědčejší a nejbíději placená.“* Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy 19. a 20. století 3/suppl. 1 (2011), 159–168.

Článek se zabývá vývojem vzdělávání učitelek v českých zemích, pozicí učitelek v průběhu posledních let Rakousko-uherské říše a vznikem a významem učitelských organizací. Na základě rozboru textů v Časopise učitelek jsou vylíčeny změny v učitelské profesi, které s sebou přinesl vznik Československé republiky.

Marie **Bahenská**, *Žena ve vědě: Alena Lengerová*, *Práce z dějin Akademie věd* 3/2 (2011), 248–263.

Článek se zabývá postavením žen v československé vědě v 50.–70. letech 20. století, konkrétně líčí profesní kariéru významné představitelky přírodních věd Aleny Lengerové (1924–1979), členky korespondentky ČSAV a pracovnice Ústavu experimentální biologie a genetiky ČSAV. Na základě statistických údajů z let 1953–1975 lze doložit, že postavení žen a mužů při budování vědeckých kariér nebylo v ČSSR shodné. Tituly kandidát a doktor věd získávali častěji muži, za sledované období dosáhly ženy 12,3% titulu kandidát věd a 2,2% titulu doktor věd. Z oborů se ženy uplatňovaly nejvíce ve vědách přírodních (biologie, lékařství, chemie), avšak i zde v mnohem nižším počtu. Alena Lengerová představuje významnou vědeckou pracovníci, oceňovanou za výsledky výzkumů doma i v zahraničí. Její kariéra je spojena s Ústavem experimentální

biologie a genetiky ČSAV, věnovala se imunologii a molekulární biologii. Napsala více než 100 vědeckých prací, byla hostující profesorkou ve Spojených státech amerických a členkou mnoha mezinárodních vědeckých institucí. O jejím renomé svědčí četné citace jejích publikací a pozvání na kongresy a sympozia věnované genetice a imunologii.

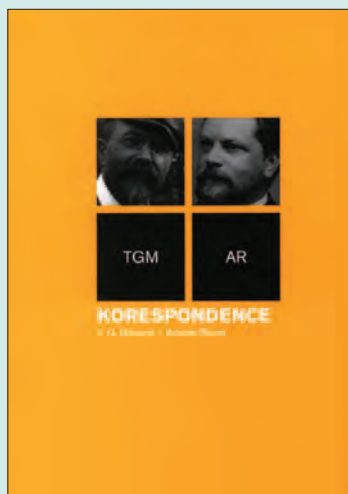
Jan **Bílek** – Helena **Kokešová** – Vlasta **Quagliatová** (eds.), *Korespondence T. G. Masaryk – Antonín Rezek*, Praha, 2011.

Kniha vypovídá o vztahu kolegů na pražské české univerzitě Tomáše G. Masaryka (1850–1937) a An-

a A. Rezek 15 kusů korespondence. Originály dokumentů, které edice zpřístupňuje, jsou uloženy v Archivu Ústavu T. G. Masaryka v Praze a v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze. Dokumenty odrážejí vědeckou práci obou povahově odlišných mužů, jejich organizační aktivity a participaci v aktivní politice. T. G. Masaryk v ní získal poslanecký mandát a A. Rezek se stal ministrem. Aparát publikace zahrnuje též ediční úvod, seznam editovaných dokumentů, osobní rejstřík a obrazovou přílohu.

Jan **Bílek** – Helena **Kokešová** – Vlasta **Quagliatová** – Marie Ryantová (eds.), *Korespondence T. G. Masaryk – Josef Kaizl*, Praha 2011.

Edice je věnována Masarykovi a národohospodáři Kaizlovi (1854–1901), které spojovalo nejenom působení na pražské české univerzitě, ale i poslanecká funkce za mladočeskou stranu. Kniha ob-

tonína Rezka (1853–1909). Publikace obsahuje úvodní studii Tomáš Garrigue Masaryk a Antonín Rezek: mezi vědou a politikou. Nejobjemnější část knihy tvoří edice souboru dostupné vzájemné korespondence sociologa T. G. Masaryka a historika A. Rezka z let 1882–1905. Zpřístupněná, chronologicky řazená korespondence čítá 104 dokumentů. T. G. Masaryk je autorem 89 kusů

* kmenoví zaměstnanci MÚA AV ČR jsou vyznačeni tučně

sahuje úvodní studii Cesta Tomáše G. Masaryka a Josefa Kaizla od souhry ke konfrontaci od Martina Kučery. Nejobtavnější část knihy tvoří vědecká edice jejich dostupné, chronologicky uspořádané vzájemné korespondence z let 1884–1895 o 149 dokumentech. Soubor dokumentů nejvýznamnějších protagonistů politického realismu odráží osobnostní a myšlenkový vývoj pisatelů, jejich profesní zájmy a společenské aktivity. Vypovídá nejprve o etapě intenzivní spolupráce při zapojení do aktivní politiky a nakonec o rozchodu obou silných osobností usilujících o nasměrování vývoje českého národa. Aparát publikace zahrnuje též ediční úvod, seznam editovaných dokumentů, osobní rejstřík a obrazovou přílohu.

Jindřich Schwippel – Jan **Boháček**, *Pamětníci a spoluvůrci dějin ČSAV. Sběrka rozhovorů v Archivu Akademie věd ČR*, Práce z dějin Akademie věd 3/1 (2011), 53–86. Příspěvek přináší přehledný katalog sbírky rozhovorů pořizovaných v Archivu AV ČR s pamětníky (význačnými vědci, pracovníky vedoucích orgánů akademie věd). Rozhovory se soustředily na jejich vědeckou činnost a historii Československé akademie věd (1952–1992). V úvodní stati je shrnuta problematika využití metod orální historie pro dějiny vědeckých institucí.

Daniela **Brádlarová** – Jan **Hálek**, „Drahý pane kancléři...“ *Vzájemná korespondence Milady Paulové a Přemysla Šámala*, 1. díl (1921–1935), Praha 2011.

Edice zpřístupňuje vzájemnou korespondenci mezi Miladou Paulovou (1891–1970) a Přemyslem Šámalem (1867–1941) jako historicky významný a zajímavý pramen, který zaznamenává nejen osobní život první československé profesorky, ale i vývoj československé historické vědy a kultury v jejich

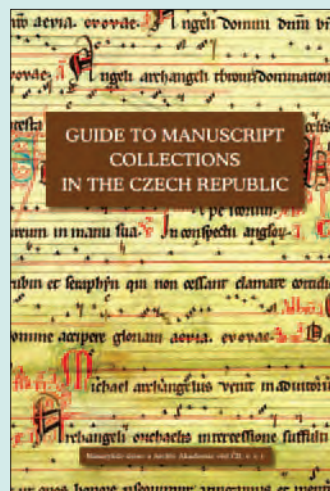
provázanosti s politickou scénou první republiky. Korespondence je svědectvím o komplikovaném životě vědkyně, která jako první žena, Češka, dosáhla nejvyššího univerzitního gradu (1935 mimořádná profesorka, 1939 řádná profesorka dějin slovanských národů a byzantologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy) a stala se členkou celé řady prestižních domácích i zahraničních vědeckých organizací. Edice je též důležitým pramenem pro bouřlivé dějiny Jugoslávie v meziválečném období, v nichž Paulová v několika případech se hrála aktivní roli.

Daniela **Brádlarová** – Jan **Hálek**, *Milada Paulová a její reflexe vzniku republiky*, Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy 19. a 20. století 3/suppl. 1 (2011), 121–130.

Cílem článku je detailní pohled na životní dílo první československé profesorky Milady Paulové, jímž byla studie o českém a jihoslovanském odboji v době 1. světové války. Článek nastiňuje otázku angažovanosti české historiografie v meziválečném Československu. Dalším tématem je rozdílnost názorů mezi tehdejší starou a mladou akademickou generací v otázce, je-li moderní a současná historie žurnalismem, nebo vědou.

Pavel **Brodský** – Marta **Hradilová** – Martina **Hrdinová** – Stanislav **Petr** – Martina **Šumová** – Marie **Tošnerová**, *Guide to Manuscript Collections in the Czech Republic*, Praha 2011.

Publikace představuje další svazek ediční řady Průvodce po rukopisných fondech v České republice, vydávané od roku 1995. Shrnuje dosavadní poznatky získané při výzkumu rukopisů uložených na našem území a přináší souhrnné informace o jednotlivých rukopisných fondech, jejich uložení a obsahu, včetně stručného popisu středověkých děl s odkazy na vý-

běrovou literaturu. Pro orientaci v textu slouží badatelům rejstříky – jmenný, zeměpisný a věcný. Rozsáhlá publikace vychází v anglickém jazyce a je určena především zahraniční odborné veřejnosti.

Pavel **Brodský**, *Illuminierte böhmische Handschriften des 15. Jahrhunderts in der Christian-Weise-Bibliothek Zittau*. In: Für Krone, Salz und Kelch. Wege von Prag nach Zittau, Zittau 2011, 86–99.

Lucie **Kostrbová** – Kurt **Ifkovits** – Vratislav **Doubek**, *Die Wiener Wochenschrift Die Zeit (1894–1904) als Mittler zwischen der Tschechischen und Wiener Moderne*, Prag – Wien 2011.

Německojazyčná publikace otvírá nový pohled na vztahy mezi

českou a vídeňskou modernou na přelomu 19. a 20. století. Je prvním syntetickým zpracováním kontaktů mezi vedoucími představiteli české politické a literární moderny (T. G. Masarykem, J. S. Macharem, F. V. Krejčím, V. Mrštíkem, K. Kramářem, J. Kaizlem ad.) a vídeňskou revue Die Zeit, již v roce 1894 založili Hermann Bahr, Heinrich Kanner a Isidor Singer a která se záhy stala důležitým orgánem středoevropské moderny. Úvod publikace představuje koncepci prostředkování (Vermittlung), která není založena striktně dialogicky, ale počítá se specifickými zájmy jednotlivých aktérů a neporozuměním. Ve třech následných studiích jsou vzájemné vztahy interpretovány z politologického, bohemistického a germanistického hlediska. Druhá část obsahuje prameny: výbor klíčových textů českojazyčných autorů z Die Zeit, korespondenci a vzpomínkové texty. Kniha je doplněna o bibliografii, slovníček spolupracovníků, seznam literatury a rejstřík osob a děl.

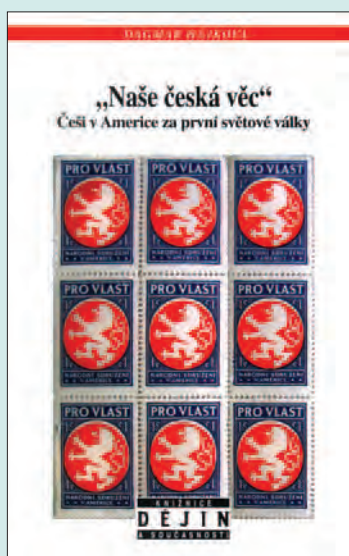
Martin Franc, *Bread from wood: natural food substitutes in the Czech lands during the First World War*. In: Ina Zweiniger-Bargielowska – Rachel Duffett – Alain Drouard (eds.), *Food and War in Twentieth Century Europe*, Farnham – Burlington 2011, 73–83.

Studie věnovaná problematice odborného diskurzu o problema-

tice přírodních potravinových náhražek v období první světové války, do níž se zapojila řada přední vědců působících v dané době v českých zemích. Vedle zemědělského odborníka Julia Stoklasy, chemika Ivana Horbaczewského, botanika Karla Domina či fyziologů Františka Mareše a Edwarda Babáka se jednalo i o historika Čenka Zíbrta, který v roce 1917 připomněl náhražky využívané za hladomoru před sto lety.

Dagmar Hájková, *„Naše česká věc“: Češi v Americe za první světové války*, Praha 2011.

Česká krajanská komunita v Americe je považována za důležitý pilíř prvního československého zahraničního odboje. Kniha přibližuje aktivity Čechů a Slováků v USA za první světové války, jejich vztah k Rakousku-Uhersku, vymezení se vůči němu, které se z postojů „nejsem Rakušan“ promě-

nilo v proklamaci československé identity. V kontextu válečného vývoje i vnitřní politiky USA autorka osvětluje komplikovanost identity amerických Čechů a problémy s potenciální dvojí loajalitou. Přibližuje programové a organizační sjednocení krajanů i metody boje proti Rakousku-Uhersku na poli propagandy a špionáže.

Dagmar Hájková – Luboš Velek a kol., *Historik nad šachovnicí dějin. K pětasedmdesátinám Jana Galandauera*, Praha 2011.

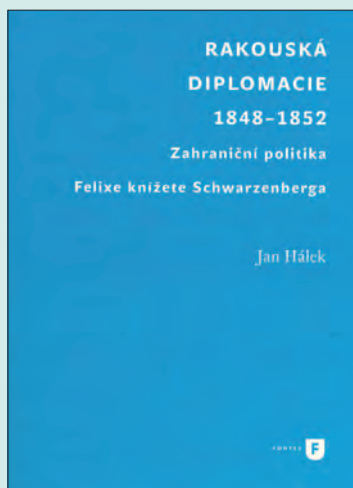
Kniha je vydána při příležitosti životního jubilea předního českého historika Jana Galandauera, jenž se ve své bohaté publikační činnosti soustředil na výzkum českých

a rakouských dějin 19. a 20. století, zvláště pak na problematiku prvního odboje a vzniku Československa. V tomto kontextu se také zabývá výzkumem festivit a problematikou míst paměti. V knize se sešli čeští i zahraniční historikové, kteří se badatelsky tímto obdobím i tématy zabývají. Jejich příspěvky jsou doplněny hodnocením vědecké i organizační činnosti Jana Galandauera a bibliografií jeho prací. Publikace je příspěvkem jak k dějinám historiografie, tak k politické, literární a kulturní historii.

Jan Hálek, *Rakouská diplomacie 1848–1852. Zahraniční politika Felixe knížete Schwarzenberga*, Praha 2011.

Revoluční rok 1848 znamenal pro habsburskou monarchii nejen vnitřní, ale i zahraničněpolitické ohrožení. Rakouská diplomacie byla v tomto období určována třemi směry, které se navzájem prolínaly – tzv. německou otázkou, bojem proti uherské revoluci a rakouský-

mi aktivitami na Apeninském poloostrově. To mělo rozhodující vliv na politiku Felixe knížete Schwarzenberga, který v listopadu roku 1848 nastoupil do úřadu ministerského předsedy. Pro jeho působení v čele vídeňské vlády byla proto charakteristická především snaha zajistit jednotu a velmocenské postavení habsburské monarchie, přičemž jeho hlavním cílem bylo uchovat Rakousko jako konzervativní evropskou velmoc. Práce podrobně mapuje jak rakouskou politiku, tak pokusy o sjednocení německých států v letech 1848–1852.

Jan Hálek, *Ve znamení „bdělosti a ostražitosti“: Zahraniční styky a emigrace pracovníků ČSAV v dobových dokumentech (1953–1971)*, Praha 2011.

Knihla zpřístupňuje materiály dokumentující problematiku orga-

nizace zahraničních styků Československé akademie věd a emigrace jejich pracovníků v letech 1953–1971. Hlavním kritériem při rozhodování o zařazení jednotlivých písemností do této publikace byla snaha zaměřit se na zdokumentování zahraničních styků ČSAV a emigrace vědců z hlediska úředního, tedy zachytit hlavní momenty celého administrativního procesu, v jehož rámci sledované děje probíhaly. Časový úsek vymezený roky 1953–1971 byl zvolen především s ohledem na dynamiku vývoje, k němuž v této oblasti v daném období docházelo. Prostřednictvím publikovaných dokumentů tak můžeme ve zkratce sledovat posun od uzavřenosti vůči světu v padesátých letech 20. století, přes postupné uvolňování v letech šedesátých vrcholící v první polovině roku 1968, reakce na srpnovou okupaci Československa vojsky zemí Varšavské smlouvy až k nástupu normalizace a zásadnímu omezení kontaktů se Západem v letech 1970 a 1971.

Pavel Horák, *K publicistice poúnorového sociálnědemokratického exilu (1948–1953). Perspektiva Blažeje Vilíma a Bohumila Laušmana*, Časopis Národního muzea. Řada historická 180/1–2 (2011), 32–53.

Studie se zabývá publicistikou, zpravodajstvím a propagandou exilové sociální demokracie v letech 1948–1953. Na případu tajemníka Blažeje Vilíma a Bohumila Laušmana, posledního předúnorového předsedy, zkoumá, jak, a zda vůbec, se sociální demokraté v počátcích exilu snažili mediální produkcí ovlivnit dění v ČSR, či zda tuto snahu vnitrostranický boj omezil pouze na diskusi v rámci exilu.

Marta Hradilová, *Rukopisy a prvotisky českokrumlovských minoritů ve sbírkách Uměleckoprůmyslového muzea v Praze*, Studie o rukopisech XL (2010), 91–108.

Článek se zabývá rukopisy a prvotisky, které pocházejí z minorit-

ského kláštera v Českém Krumlově, a dnes jsou součástí sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Jde o osm rukopisů, šest prvotisků a jeden paleotyp, většinou s cennými a umělecky zajímavými vazbami, které muzeum získalo koupí v letech 1894–1896 a dva rukopisy získané z pozůstalosti po Karlu Herainovi v roce 1961.

Marta Hradilová, *Česká literatura kodikologická 33, Studie o rukopisech XLI (2011)*, 333–371.

Bibliografický soupis kodikologické literatury, zaznamenávající práce vydané v roce 2007.

Jan Chodějovský, *Vědci uprostřed velké politiky. Pařížská mírová jednání r. 1919 ve svědectvích jejich účastníků, odborných poradců československé delegace*. In: Jindřich Dejmek (ed.), *Zrod nové Evropy*. Versailles, St. Germaine, Trianon a dotváření poválečného mírového systému, Praha 2011, 139–157.

Tematika pařížských mírových jednání v letech 1919–1920 byla jejich účastníky často reflektována. Dostupná memoárová literatura oficiálních zástupců Československa, tedy Edvarda Beneše a Karla Kramáře, však ponechává tuto kapitolu jejich života stranou.

Milena Josefovičová, *Architekti, architektura a architektonická teorie v letech 1939–1945*. In: Dagmar Magincová (ed.), *O protektorátu v sociokulturních souvislostech*, Červený Kostelec 2011, 125–156.

Architekti se během okupace věnovali teoretické práci a bilancování dosavadního vývoje moderní architektury. Postupně byly omezeny jejich publikační možnosti na jediný časopis *Architektura*. Jednou z nejvýznamnějších akcí se stala výstava „Za novou architekturou“ uspořádaná v roce 1940. Architekti připravovali nové státem garantované sociální zaměření architektury a změny v socialistickém duchu.

Milena **Josefovičová**, „Je jen jedna věda...“ *Břetislav Friedrich*. II. část, *Dějiny věd a techniky* 44/1 (2011), 33–50.

Profesor Břetislav Friedrich je jedním z nejvýznamnějších českých vědců, kteří opustili Československo a za hranicemi dosáhli značného vlivu. Druhá část rozhovoru s ním patří k mnoha dalším rozhovorům pořádaným jako součást grantového projektu Čeští vědci v exilu.

Hana **Kábová** – Karol Bílek – Petr Kutnar, *Ještě ke Kutnarovu-Markovu Dějepisectví*, *Dějiny – teorie – kritika* 7 (2010), 271–279.

Příspěvek přibližuje okolnosti všech tří vydání knihy Františka Kutnara a Jaroslava Marka *Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví*. Reaguje na recenzi Miloše Havelky na třetí vydání v Nakladatelství Lidové noviny v roce 2009 (uveřejněnou v časopise *Dějiny – teorie – kritika*, 2009, roč. 6, s. 380–387). Do diskuse na toto téma se zapojil posléze rovněž Jan Horský (viz „Předsudky o standardech vědeckosti historiografie“. *Stručná poznámka na okraj „sporů“ o třetí vydání Kutnarových a Markových Přehledných dějin českého a slovenského dějepisectví*, *Dějiny – teorie – kritika*, 2010, roč. 7, s. 280–285).

Hana **Kábová** – Karel Veverka, *Osudy osobního archivu Otakara Hostinského*, *Hudební věda* 47 (2010), 273–284.

Studie se věnuje osudům a problematice zpřístupnění osobního archivu českého estetika a muzikologa Otakara Hostinského (1847–1910). Přináší příběh dokladů k činnosti této významné osobnosti české kultury, ovlivněný tím, že správcem Hostinského písemností se po jeho smrti stal hudební vědec a historik Zdeněk Nejedlý. Sleduje spletité osudy archiválií, uložených v několika různých institucích, a dokumentů,

zachovaných rodině Hostinského potomků. Přináší informace o uložení, rozsahu i obsahu jednotlivých částí dnes bohužel roztroušeného osobního archivu (především v Etnologickém ústavu Akademie věd ČR, Muzeu Bedřicha Smetany, Masarykově ústavu a Archivu AV ČR a Literárním archivu Památníku národního písemnictví). Studie budoucím badatelům usnadní využívání pramenů pro výzkum života a díla O. Hostinského.

Nataša **Kmočová**, *Prověrky 1958 a následné rehabilitace v ČSAV. (Svědectví o jejich průběhu v pramenech Archivu AV ČR)*, *Práce z dějin Akademie věd* 3/1 (2011), 87–99.

Materiálová stať se pokouší na základě svědectví pramenů dochovaných v Archivu Akademie věd ČR o rekonstrukci průběhu a dopadů prověrky třídní a politické spolehlivosti v ČSAV. Stručně popisuje práci prověřkových komisí, podíl kádrových pracovníků a všímá si při tom úlohy KSČ. Sleduje též využití prověrky k jiným účelům, např. převedení některých pracovníků do důchodu či snížení počtu zaměstnanců řídicího aparátu a administrativních pracovníků. Poukazuje také na kritéria, která hrála roli při realizaci prověrek v ČSAV, a seznamuje s výsledkem prověrky a počty pracovníků podle jednotlivých skupin postihu. Dále se zabývá rehabilitacemi, prováděnými od konce dubna 1968 do listopadu 1969 Komisí k prošetření kádrových opatření a pro rehabilitaci.

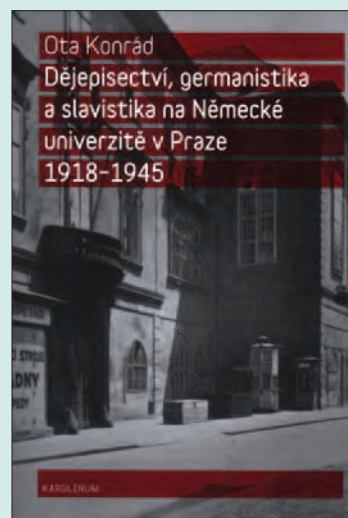
Helena **Kokešová**, *Nepolitická politika dvorního rady Eduarda Alberta*. In: Pavel Marek a kol., Jan Šrámek a jeho doba, Brno 2011, 595–608.

Lékaře a profesora vídeňské univerzity Eduarda Alberta (1841–1900) lze typologicky zařadit do skupiny lékařů, kteří se aktivně zapojili do české politiky poslední čtvrtiny 19. století. Autorka se v článku pokouší objasnit, proč se

Albert nestal profesionálním politikem, nepřijal vícekrát nabízenou poslaneckou kandidaturu a zůstal v pozadí jako významný představitel tzv. české lobby ve Vídni. Ačkoli se otevřenému angažování v politice bránil, nebyl apolitickou osobou. Na konkrétním příkladě Albertových vztahů se zástupci obou českých občanských stran dokazuje, že Albert byl člověkem živě se zajímajícím o soudobé politické dění, do kterého mnohdy aktivně zasahoval.

Ota **Konrád**, *Dějepisectví, germanistika a slavistika na Německé univerzitě v Praze 1918–1945*, Praha 2011.

Knihka představuje poprvé v ucelené podobě vývoj nejvýznamnějších humanitních oborů na Německé univerzitě v Praze v období první republiky a za

německé okupace. Na základě archivních materiálů, odborné literatury a interpretace dobových textů historiků, germanistů a slavistů působících na univerzitě zkoumá autor dějiny těchto oborů v kontextu vědeckého, politického a kulturního vývoje českých zemí v první polovině dvacátého století i v rámci vývoje této vrcholné vědecké a kulturní instituce Němců v českých zemích. Kniha se tedy hlásí k široce pojatým dějinám vědy, které si všímají nejenom in-

stitucionální a personální stránky vývoje jednotlivých oborů, ale i jejich tematických a metodologických proměn v širších historických souvislostech.

Ota **Konrád**, *Německé bylo srdce monarchie... Rakušanství, němečtí a střední Evropa v rakouské historiografii mezi válkami*, Praha 2011.

Po rozpadu Habsburské monarchie muselo německojazyčné dějepisectví v Rakousku znovu promyslet a reinterpretovat původní koncepce rakouských i německých dějin. Právě proto představuje historiografie v Rakousku v meziválečném období zajímavé a důležité téma výzkumu: Neodkryjí se při něm zřetelně přístupy, koncepty i strategie při tvorbě dějepisu? Nebude snad možné sledovat vznik historického narativu takřkajíc ve stavu zrodu, a to právě proto, že tehdejší rakouští historikové museli nejenom popsat historický vývoj svého národa a státu, ale teprve vůbec tento subjekt dějinného vyprávění konstituovat? Právě na

tyto otázky se tato kniha zaměřuje. Diskurz rakouské meziválečné historiografie je zkoumán jak z hlediska základních obsahových témat a koncepcí dějin, tak i z hlediska (často nesystematických) úvah historiků o tom, co jsou to dějiny, co je jejich předmětem či kdo je (pravým) historikem.

Lucie **Kostřbová**, *Mezi Prahou a Vídní. Česká a vídeňská literární moderna na konci 19. století*, Praha 2011.

Monografie analyzuje kontextuální předpoklady, povahu a význam vztahů mezi utvářející se českou a vídeňskou literární modernou na sklonku devatenáctého století. Zaměřuje se především na rakouského spisovatele a kritika Hermanna Bahra a českého básníka J. S. Machara, důležité iniciátory literárních vztahů mezi Vídní a Prahou. Interpretace Bahrovy tvorby a jeho estetických stanovisek utvářených mezi Berlínem, Paříží a Vídní stejně jako faset Macharovy vídeňské zkušenosti ukazují nesamozřejmou povahu jejich setkání a spolupráce (zejména stránkách vídeňského týdeníku Die Zeit) a rozdílnost obou literárních kontextů.

Rudolf **Kučera**, *Der neue Adel. Thesen zum böhmisch-schlesischen Vergleich*. In: Tatjana Tönsmeier – Luboš Velek (eds.), *Adel und Politik in der Habsburgermonarchie und den Nachbarländern zwischen Absolutismus und Demokratie*, München 2011, 75–87.

Studie se věnuje možnostem srovnání nobilitační praxe v Čechách a Slezsku v 19. století a jeho využití pro zkoumání státních reakcí na rapidní socio-ekonomické změny, kterými v 19. století procházely všechny evropské státy..

Rudolf **Kučera**, *Muži ve válce, válka v mužích. Maskulinity a světové války 20. století v současné kulturní historiografii*, Soudobé dějiny 19/4 (2011).

Článek předkládá přehled anglo-americké a německé historiografie maskulinit a válek 20. století. Shrnuje některé klíčové debaty v rámci výzkumu gender history a umísťuje dějiny maskulinit do kontextu současné kulturní historiografie.

Miroslav **Kunštát** – Hans Lemberg (+) – Ralph Melville – Thomas Winkelbauer (eds.), *Biographisches Lexikon zur Geschichte der böhmischen Länder*, Bd. IV, Lieferung 4, München 2011.

Nově vydaný sešit nejrozsáhlejšího cizojazyčného lexikonu k dějinám českých zemí obsahuje biografická hesla Štefánik – Sterc. Od tohoto svazku se na vydávání slovníku, které je dlouhodobým projektem mnichovského ústavu Collegium Carolinum, podílí i Miroslav Kunštát, který ve vydavatelském grémiu nahradil zesnulého lineckého právního historika Helmuta Slapnicku (+ 2006). Současný tým je tak tvořen zástupcem ze SRN (Ralph Melville), Rakouska (Thomas Winkelbauer) a ČR – tedy ze zemí, na jejichž dnešním území se odvíjely životní osudy většiny sledovaných osobností. Oproti iniciální koncepci ze 70. let minulého století, kdy slovník mapoval především život a dílo „sudetoněmeckých“ osobností ve velmi širokém slova smyslu, se především díky Ferdinandu Seibtovi stal záběr slovníku více symetrickým, zahrnujícím i osobnosti české vědy, politiky a kultury. Slovník, který má v konečné podobě obsahovat cca 20 000 hesel, vzniká především na základě rozsáhlé biografické sbírky Collegia Carolina, jež zahrnuje mnohem větší počet osob než hesel zařazovaných do slovníku. Unikátní sbírka je nyní digitalizována a je tak k dispozici stále většímu počtu uživatelů. Hlavním autorem resp. redaktorem většiny

hesel slovníku je v současné době Robert Luft, s nímž spolupracovaly Maria Makocka a Veronika Siska.

Kristina Kaiserová – Miroslav **Kunštát** (eds.), *Hledání centra. Vědecké a vzdělávací instituce Němců v Čechách v 19. a první polovině 20. století*, Ústí nad Labem 2011.

Rámcové téma knihy vyplývá z jejího podtitulu: největší koncentraci německých vzdělávacích institucí měla ve sledovaném období samozřejmě Praha, byť se stále více stávala centrem „nesamozřejmým“ a zpochybnovaným, především po roce 1918. Jako centra školství a vědy se však stále více profilovala města jako Liberec, Ústí nad Labem či Cheb. Jednotlivé kapitoly se zabývají dílčími aspekty tohoto procesu, např. plány na stěhování německých vysokých škol z Prahy do německého pohraničí (Liberec, Ústí nad Labem), resp. představují jej v jednotlivých segmentech (vysoké a střední školy, muzea, knihovny, velké výstavy, jednotlivé významné vědecké instituce). Pracovníci našeho ústavu do knihy přispěli úvodní studií a studií o vysokém církevním školství (Miroslav Kunštát), o plánech na budování a přesuny německých vysokých škol (Alena Míšková, Milena Josefovičová) a o speciálním případě „centrálně“ koncipovaného Sude-toněmeckého ústavu pro výzkum země a lidu (Milena Josefovičová).

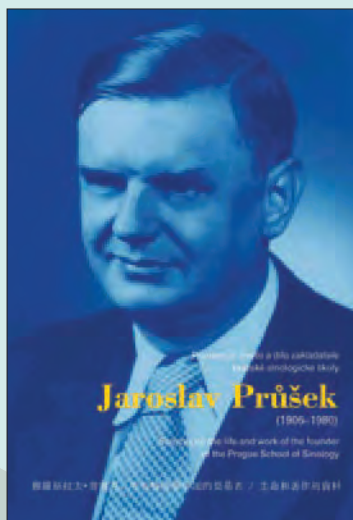
Vlasta **Mádlová**, *Bohuslav Raýman a Česká akademie věd a umění*, *Práce z dějin Akademie věd* 3/2 (2011), 197–224.

Studie pojednává o působení organického chemika B. Raýmana v České akademii věd a umění (ČAVU). Raýman se stal členem II. třídy ČAVU v říjnu 1890, téhož roku byl zvolen i tajemníkem této třídy a zůstal jím až do roku 1899, kdy se stal generálním sekretářem ČAVU. Funkci generálního sekretáře ČAVU vykonával až do své smrti v roce 1910. Díky rozsáhlé

vědecko-organizační činnosti patřil mezi nejvýznamnější představitele ČAVU. Svým působením přispěl k institucionalizaci české vědy a jejímu začlenění do mezinárodního kontextu. Součástí studie je ediční příloha, která obsahuje 13 vybraných dopisů B. Raýmana prezidentovi ČAVU Josefu Hlávce z let 1891–1907. Originály této korespondence jsou uloženy v osobním fondu J. Hlávky v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze.

Vlasta **Mádlová** – Augustin Palát, *Jaroslav Průšek (1906–1980). Prameny k životu a dílu zakladatele pražské sinologické školy*, Praha 2011.

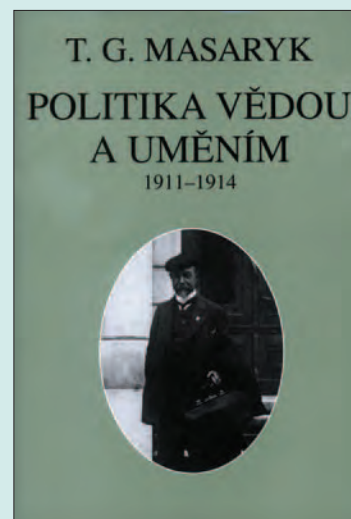
Knihy přináší katalog a podrobný rozbor osobního archivního fondu jednoho z našich nejvýznamnějších orientalistů a zakladatele pražské sinologické školy Jaroslava Průška, který je uložen v Archivu AV ČR. Vedle rejstříku je součástí publikace také obsáhlá biografie v českém a anglickém jazyce.

Jana **Malínská**, *T. G. Masaryk. Politika vědou a uměním. Texty z let 1911–1914*, Praha 2011.

28. svazek spisů T. G. Masaryka obsahuje články, stati a studie z let 1911–1914 publikované v českých a německých odborných časopisech a v českých a německých

denících. Tématicky jsou Masarykovy texty zaměřeny na vnitřní a zahraniční politiku, ekonomické problémy předválečného období a na otázky spjaté se smyslem českých dějin. Politické a filozofické texty doplňují přehledy anotované odborné a umělecké literatury, jež pravidelně vydával v měsíčníku *Naše doba*. Masarykovy články, stati a studie doplňuje rozsáhlá ediční poznámka.

Alena **Míšková**, *„Pryč z Prahy!“ – plány na budování a přesuny německých vysokých škol v Čechách*. In: Kristina Kaiserová – Miroslav Kunštát (eds.), *Hledání centra. Vědecké a vzdělávací instituce Němců v Čechách v 19. a první polovině 20. století*, Ústí nad Labem 2011, 99–120.

Michal **Pehr**, *Marmaggiho aféra pohledem Eduarda Jelena*, *Časopis Národního muzea. Řada historická* 180 (2011), 12–32.

Článek se zabývá Marmaggiho aférou představující neuralgický bod ve vzájemných diplomatických vztazích mezi Svatým stolcem a Československem v meziválečném období. Autor na příkladu a příběhu československého diplomata Eduarda Jelena, jehož pozůstalost je uložena v Archivu Národního muzea, osvětluje celý průběh a rozuzlení tohoto diplomatického sporu.

Michal **Pehr**, *Zápas o nové Československo 1939–1946*, Praha 2011.

Cílem této práce je podat přehled zásadních dobových koncepcí a představ o obnově československého státu po 2. světové válce, jak vykrytalizovaly v domácím i exilovém prostředí, a následně je srovnat s poválečnou realitou. Z toho důvodu byla použita netradiční periodizace 1939–1946. Rok 1946 byl zvolen záměrně, jako rok prvních

poválečných parlamentních voleb, okamžik, kdy je v zásadě dobudována nová státní správa.

Stanislav **Petr** (ed.), *František Hoffmann: Výbor kodikologických rozprav a studií*, Praha 2010.

Výbor kodikologických prací předního českého historika, archiváře a kodikologa PhDr. Františka Hoffmanna, CSc., zahrnuje 26 rozprav a studií vydaných v letech 1972–2006, které jsou zásadními texty v rámci bádání o rukopisech v českých zemích.

Václav Bok – Stanislav **Petr**, *K německým středověkým rukopisům v knihovnách v Čechách a na Moravě*, Studie o rukopisech 40 (2010–2011), 273–299.

Článek podává přehled jazykově německých středověkých rukopisů uložených v knihovnách, archivech a muzeích v České republice.

V takovém rozsahu nebyl podobný přehled dosud publikován. Autoři doplnili přehled v poznámkovém aparátu o odkazy na starší i nejnovější literaturu. Pro domácího badatele jsou důležité zejména odkazy na zahraniční literaturu.

Jan **Rychlík**, *Andrej Hlinka (1864–1938)*, Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy 19. a 20. století 3/suppl. 1 (2011), 55–66.

Andrej Hlinka byl čelným slovenským politikem první poloviny 20. století. V roce 1918 se Hlinka stal členem Slovenské národní rady a obhajoval oddělení Slovenska od Uher a jeho spojení s českými zeměmi.

Vítězslav **Sommer**, *Doslov: KSČ a Kominternu. Náčrt vývoje nerovného partnerství*. In: Kevin McDermott, Kominternu. Dějiny mezinárodního komunismu za Leninovy a Stalinovy éry, Praha 2011, 225–243.

Kapitola se zabývá vývojem vztahů mezi Komunistickou stranou Československa a Komunistickou internacionálou mezi léty 1919 až 1943.

Jan Němeček – Ivan **Šťovíček** – Helena Nováčková – Jan Kuklík – Jan **Bílek** (eds.), *Zápisy ze schůzí československé vlády v Londýně II. (1942)*, Praha 2011.

Publikace přináší zápisy z jednání československé exilové vlády v Londýně v roce 1942. Základem

edice jsou zápisy ze zasedání vlády v Londýně, dále programy jednotlivých jednání vlády a její usnesení. Součástí edice jsou také přílohy k jednáním vlády. Všechny publikované dokumenty byly podle pravidel vědecké ediční práce podrobeny vnitřní i vnější kritice, edičně zpracovány a odborně komentovány. Celou edici doprovází úvodní historická studie, ediční úvod včetně příloh, dále zeměpisný a jmenný rejstřík a anglické resumé. Edice zpřístupňuje veřejnosti jeden ze základních pramenů k československým dějinám v období druhé světové války.

Robert **Kvaček** – Josef **Tomeš** – Richard **Vašek**, *Zasutá svědectví o Mnichovu. Události roku 1938 v nepublikovaných memoárech českých autorů*, Český časopis historický 109/1 (2011), 81–112.

Studie se zaměřuje především na dosud nepublikované paměti české provenience, tak či onak se vztahující k historii československé krize roku 1938 a fenoménu Mnichova. Shrnuje v přehledu dosud vydanou domácí i zahraniční memoárovou produkci k tomuto tematickému okruhu a poté představuje vybrané české vzpomínkové texty různého rozsahu, záběru i výpovědní hodnoty, které jsou v rukopise uloženy v archivech nebo v soukromých pozůstalostech. Podrobněji se zastavuje u obsáhlých memoárů Vlastimila Klímy a Františka Ježka, monograficky zaměřených na události roku 1938 v Československu. Rámcově připomíná též další vzpomínky exponovaných osobností z politické, vojenské, diplomatické i vědecké sféry. Opomenuty nejsou ani bohaté materiály pamětníků z různých profesních prostředí i regionů (například z řad mobilizovaných vojáků či českých obyvatel pohraničních území) a upozorňuje na bohatý soubor vzpomínkových prací vzniklých z iniciativy odbojářských organizací, uložený dnes v Národním archivu.

Josef **Tomeš**, *Viktor Dyk – muž 29. října*, Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy 19. a 20. století 3/suppl. 1 (2011), 95–106.

Článek se zaměřuje na politické názory a stanoviska básníka Viktora Dyka, na jeho činnost v domácím odboji během 1. světové války a na jeho literární reflexi vzniku Československa v říjnu 1918.

Marie **Tošnerová**, *Barokní sborník kronik ze zámecké knihovny v Mnichově Hradišti*, Studie o rukopisech 40 (2010), 77–91.

Knihovna Tomáše Pešiny z Čechorodu přešla po jeho smrti do majetku Valdštejnů a byla umístěna v zámku v Duchcově. Počátkem 20. století byla přestěhována spolu s rodovou valdštejnskou knihovnou do Mnichova Hradiště. Jedním z kodexů původně náležejícímu Tomáši Pešinovi z Čechorodu je sborník kronikářských textů vzniklý kolem poloviny 17. století, který obsahuje opisy kronik národních (Kronika Bartoška z Drahonice, Přibíka Pulkavy z Radenína, Staré letopisy české) a městských (Mladá Boleslav a Žatec).

Richard **Vašek**, *Cesta prezidenta Beneše na Slovensko v roce 1936 a její ohlas v českém a slovenském tisku*, Historický časopis 59/4 (2011), 705–733.

Studie se zabývá cestou prezidenta Edvarda Beneše na Slovensko v roce 1936 a jejím ohlasem na stránkách českého a slovenského

tisku. Všímá si nejen bezprostředních reakcí a komentářů, ale snaží se též zachytit mnohdy odlišné vnímání důležitosti slovenské problematiky v české a slovenské veřejnosti. Analýza ohlasů na prezidentovu cestu pomůže přiblížit jak Benešovy názory na slovenskou otázku, tak především náhledy širšího spektra jeho zastánců i odpůrců.

Richard **Vašek**, *„Vždyť hlína na hrobě v Lánech dosud neoschla.“ Ke sporům o Masarykova anonymní publicistiku z let 1937–1938*. In: Dagmar Hájková – Luboš Velek a kol., *Historik nad šachovnicí dějin*. K pětasedmdesátinám Jana Galandauera, Praha 2011, 236–262.

Příspěvek se zabývá žurnalistickým působením prezidenta T. G. Masaryka a zvláště velkou polemickou kampaní, která se v československém tisku rozvinula na přelomu let 1937 a 1938 po uveřejnění edice Masarykových nepodepsaných článků v časopise *Naše revoluce*. Všímá si nejdůležitějších ohlasů a snaží se též kriticky vyrovnat s určením autorství článků, za jejichž pisatele byl tehdy historikem Jaroslavem Werstadtem označen T. G. Masaryk.

Luboš **Velek**, *Die Presselandschaft der Freisinnigen Nationalpartei von 1861 bis 1914*, *Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder* 51 (2011), 99–129.

Studie mapuje vývoj mladočeského tisku v Čechách v letech 1861–1914. Tisk a jeho organizaci autor chápe jako jedno z důležitých ohnisek pro vznik, formování a budování jmenované honorační strany. Zaměřuje se při tom nejen na ústřední deník *Národní listy*, ale i na další ústřední novinové tituly strany (*Den*), na listy jednotlivých stranických frakcí, na regionální mladočeské tituly a v neposlední řadě i na vzdělávací a humoristickou publicistiku spjatou s touto stranou.

Luboš **Velek**, *Die Vorstellungen der böhmischen Bevölkerung von Parlamentarismus, Konstitutionalismus und den idealen Abgeordneten während der Revolution 1848/1849*. In: Martin Knauer – Verena Kümmel (eds.), *Visualisierung konstitutioneller Ordnung 1815–1852*, Münster 2011, 127–144.

Příspěvek se na základě rozboru dobové publicistiky (noviny, letáky, brožury) a petic obyvatelstva zabývá stavem politického vzdělání širokých vrstev obyvatelstva Čech v průběhu revolučního roku 1848, a to zejména v kontextu příprav voleb do jednotlivých zákonodárných sborů (frankfurtské *Národní shromáždění*, český zemský sněm, rakouský Říšský sněm). Současně analyzuje představy obyvatel a novopečených politických elit a jejich mluvcích o budoucích poslancích a politických vůdcích.

Ediční řady a časopisy

Práce z Archivu Akademie věd, řada B

V této ediční řadě byly vydány tři nové svazky s vročením 2011, a to práce Miroslava Šmidáka (*Institucionální vývoj Československé akademie věd v letech 1960–1969 očima jednoho z přímých aktérů*, sv. 21), Jana Háčka (*Ve znamení „bdělosti a ostráživosti“: Zahraniční*

styky a emigrace pracovníků ČSAV v dobových dokumentech (1953–1971), sv. 22) a Mileny Josefovičové (*Z ČSAV do emigrace. Rozhovory s vědci o vědě v exilu*, sv. 23). Všechny publikace odrážejí dlouhodobý výzkumný směr pracoviště a jsou zajímavým svědectvím o vědě a vědcích v letech komunistického režimu.

Práce z Archivu Akademie věd, řada D

Péči Vlasty Mádlové a Augustina Paláta byly vydány jako druhý svazek této řady *Prameny k životu a dílu zakladatele pražské sinologické školy Jaroslava Průška*. Publikace přináší úvodní studii a charakteristiku osobního fondu této významné vědecké osobnosti.

Práce z dějin Akademie věd 1/2011

První loňské číslo přineslo díky studiím Jaroslavy Hoffmannové (*Přednášková činnost Královské české společnosti nauk 1890–1952*) a Věry Dvořáčkové (*Proměny organizační struktury Ústavu pro jazyk český 1946–1989*) informace o historii vědeckých institucí v našich zemích. Velmi podnětnou studii vytvořili Jindřich Schwippel a Jan Boháček (*Pamětníci a spoluvůrci dějin ČSAV. Sbírnka rozhovorů v Archivu Akademie věd*), kteří představili výsledky dlouholeté práce s pamětníky v Archivu AV a možnosti využití metody oral history. Materiálová studie Nataši Kmochové *Prověřky 1958 a následné rehabilitace v ČSAV (Svědectví o jejich průběhu v pramenech Archivu AV ČR)* se vrací k tématu minulého ročníku a doplňuje obraz stranických prověrek o akademickou rovinu. Pro ediční část časopisu připravil Jan Bílek edici nazvanou *Vzájemná korespondence Edvarda a Hany Benešových s Aloisem Jiráskem*.

Práce z dějin Akademie věd 2/2011

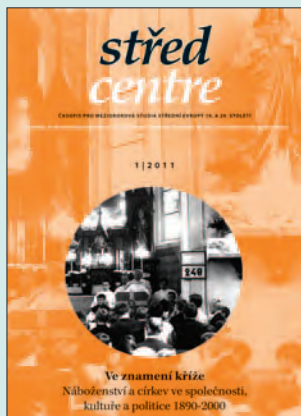
Část druhého čísla ročníku 2011 byla koncipována jako monotematická, jejím východiskem se stal úspěšný seminář, věnovaný Bohuslavu Raýmanovi a pořádaný v roce 2010 za spoluúčasti Univerzity Karlovy a dalších institucí. Důvody, proč si Raýmana připomínat, shrnul ve svém editoriale Petr Svobodný. Další studie představily Raýmanův vztah k univerzitě (Petr Cajthaml – Marek Ďurčanský, *Bohuslav Raýman a pražská univerzita*), České akademii věd a umění

(Vlasta Mádlová, *Bohuslav Raýman a Česká akademie věd a umění*), jeho představy o vědecké práci (Jan Janko, *Raýmanovy koncepce vědy*; Jirí Jindra, *Česká fyzikální chemie za Bohuslava Raýmana*), ale i osobní prožitky (Soňa Štrbáňová, *Raýmanova osobnost ve světle jeho fondu v Literárním archivu Památníku národního písemnictví*). Číslo doplňuje studie Marie Bahenské, věnovaná problematice žen-vědkyň ve druhé polovině 20. století (*Žena ve vědě: Alena Lengerová*), a edice Jaroslavy Hoffmannové (*Vzájemná korespondence Augustina Kratochvíla a Václava Novotného*).

Střed 1/2011

Jednotčím tématem prvního čísla časopisu Střed byla úloha církve v průběhu 20. století. Číslo bylo vydáno s podtitulem *Ve znamení kříže. Náboženství a církev ve společnosti, kultuře a politice 1890–2000* a přineslo studie Tomáše W. Pavlíčka (*Je konverze změnou náboženství, nebo náboženskou změnou? Možnosti a meze historického výzkumu přelomu 19. a 20. století*), Martina Zückerta (*Staatlicher Wandel und konfessionelle Formierung. Die Kirchen und die deutschen Bevölkerungsgruppen*

in der Tschechoslowakei nach 1918), Marka Šmída (*Čeští katolíci a prezident T. G. Masaryk po vzniku Československé republiky*) a Martina C. Putny (*Spisovatelé Schwarzenberg a Esterházy: Aristokracie, modernita, literárnost a religiozita*).

Střed 2/2011

Druhé loňské číslo časopisu nazvané *Za naše i vaše práva! Útlak a emancipace 1890–2000* se orientovalo na stejné časové období a představilo z mnoha úhlů pohledu emancipační hnutí v našich zemích. Do čísla přispěli Jan Květina (*Problematika národnostních menšin jako politikum: národní koncepce endecji před první světovou válkou*), Jitka Gelnarová (*„Matka Praha“ a „dcery její“: Diskuse o ženském volebním právu do obce pražské v občanském a dělnickém ženském hnutí mezi lety 1906 a 1909*), Miloslav Szabó (*„Židovská otázka“ na Slovensku v prvních letech Československé republiky*) a Miloš Řezník (*Miroslav Hroch a evropské studium formování moderního národa*).

Studie o rukopisech XL, 2010 (vyšlo 2011)

V posledním čísle najdeme studie Stanislava Červenky, Jany Hrbáčové a Štěpána Kohouta (*Misál opatovický*), Zdeňky Hledíkové (*K autorství Komentáře na Apokalypsu doktora Heřmana*), Dany Stehlíkové (*Latinské rukopisy Heřbáře Křišťana z Prachatic*), Marie Tošnerové (*Barokní sborník kronik ze zámecké knihovny v Mnichově Hradišti*), Marty Hradilové (*Rukopisy a prvotisky českokrumlovských minoritů ve sbírkách Uměleckoprůmyslového muzea v Praze*) a Viktora Kubíka (*Poznámky k „českým typům akantů“: Studie k umělecko-historické terminologii středověké knižní malby 2*).

Studie o rukopisech – Monographia

Významným počinem této ediční řady je vydání práce *Guide to Manuscript Collections in the Czech Republic*, další svazek ediční řady *Průvodce po rukopisných fondech v České republice*, vydávané od roku 1995. Shrnuje dosavadní poznatky získané při výzkumu rukopisů uložených na našem území a přináší souhrnné informace o jednotlivých rukopisných fondech, jejich uložení a obsahu, včetně stručného popisu středověkých děl s odkazy na výběrovou literaturu. Rozsáhlá publikace vychází v anglickém jazyce a je určena především zahraniční odborné veřejnosti.

Korespondence TGM

O dva nové svazky se v loňském roce rozrostla ediční řada *Korespondence TGM*. Zkušeným editorským týmem byly připraveny tituly *Korespondence T. G. Masaryk – Antonín Rezek* a *Korespondence T. G. Masaryk – Josef Kaizl*. Oba svazky pomyslně uzavírají korespondenci, kterou Masaryk vedl se svými stranickými a univezitními kolegy a jejíž vydávání bylo zahájeno před několika lety v souvislosti s konferencí o Karlu Kramářovi.

Spisy TGM

V této ediční řadě vyšel svazek s pořadovým číslem 28, který k vydání připravila Jana Malínská, *T. G. Masaryk, Politika vědou a uměním. Texty z let 1911–1914*.

Za ideálem a pravdou – biografie TGM

Šestý svazek monografie Stanislava Poláka o T. G. Masarykovi představuje závěrečný díl životopisu *Za ideálem a pravdou*. V souvislosti s tímto dlouhodobým projektem připomeňme, že Stanislav Polák dovršil v loňském roce významné životní jubileum.

Mimo ediční řady a s podporou Ediční rady AV ČR

vychází péčí editorů Daniely Brádlkové a Jana Hálka první svazek korespondence Milady Paulové, první české docentky a profesorky na FF UK, a kancléře Přemysla Šámala. *„Drahý pane kancléři.“ Vzájemná korespondence Milady Paulové a Přemysla Šámala. I. díl (1921–1935)* je publikace, která ukazuje vzájemnou korespondenci mezi Miladou Paulovou (1891–1970) a Přemyslem Šámalem (1867–1941) jako historicky významný a zajímavý pramen, zaznamenávající vývoj československé historické vědy a kultury v jejich provázanosti s politickou scénou první republiky.

Personální složení a struktura Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd, v. v. i.*

Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8

<http://www.mua.cas.cz>

Ředitel: PhDr. Luboš Velek, Ph.D., 286010112, 234612205, velek@mua.cas.cz

Zástupci ředitele: PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., 286010118, bahenska@mua.cas.cz

Prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc., 234612205, 286010124, ivan.sedivy@ff.cuni.cz

Vědecký tajemník: Mgr. Jan Boháček, 286010134, bohacek@mua.cas.cz

Sekretariát: 286010110, 284680150 (fax), mua@mua.cas.cz

Oddělení pro institucionální fondy od r. 1952

Vedoucí: PhDr. Daniela Brádlarová, Ph.D., 286010114,
bradlerova@mua.cas.cz

Mgr. Jan Boháček, 286010134, bohacek@mua.cas.cz

PhDr. Jan Hálek, Ph.D., 286010113, 221403227,
halek@mua.cas.cz

PhDr. Jan Chodějovský, Ph.D., (badatelna), 286010120,
chodejovsky@mua.cas.cz

PhDr. Jiřina Kalendovská, 605969168,
kalendovska@rect.muni.cz

Mgr. Vlasta Mádllová, 286010114, madlova@mua.cas.cz

Oddělení pro osobní fondy a institucionální fondy do r. 1952

Vedoucí: PhDr. Milena Josefovičová, Ph.D., 286010115,
josefovicova@mua.cas.cz

PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., 286010118,
bahenska@mua.cas.cz

PhDr. Hana Kábová, Ph.D., 286010116, kabova@mua.cas.cz

Oddělení dějin Akademie věd

Vedoucí: PhDr. Martin Franc, Ph.D., 286010123,
franc@mua.cas.cz

PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D., 286010115,
kunstat@mua.cas.cz

Doc. PhDr. Alena Míšková, Ph.D., 286010111,
miskova@mua.cas.cz

Oddělení Archiv ÚTGM

Vedoucí: PhDr. Helena Kokešová, Ph.D., 286010117,
kokesova@mua.cas.cz

Mgr. Jan Bílek, 286010135, bilek@mua.cas.cz

PhDr. Hana Klínková, 286010116, hanaklinkova@seznam.cz

Mgr. Vlasta Quagliatová, 286010136, quagli@seznam.cz

Prom. hist. Ivan Štvoříček, CSc., 286010135

Oddělení pro soupis a studium rukopisů**

Vedoucí: PhDr. Marta Hradilová, 234612215,
hradilova@mua.cas.cz

PhDr. Pavel Brodský, CSc. et DSc., 234612215,
brodsky@mua.cas.cz

PhDr. Martina Hrdinová, Ph.D., 234612215,
hrdinova@mua.cas.cz

Mgr. Stanislav Petr, 234612215, petr@mua.cas.cz

PhDr. Martina Šumová, 234612215, sumova@mua.cas.cz

Mgr. Marie Tošnerová, 234612215, tošnerova@mua.cas.cz

Oddělení edičně-badatelské**

Vedoucí: Mgr. Lucie Merhautová, Ph.D., 234612205,
merhautova@mua.cas.cz

Doc. PhDr. Jiří Brabec, CSc., 234612205

Doc. Eva Broklová, DrSc., 234612205, broklova@mua.cas.cz

Doc. Mgr. Vratislav Doubek, Dr., 234612205, vdoubek@post.cz

PhDr. Dagmar Hájková, Ph.D., 234612222,
hajkova@mua.cas.cz

PhDr. et Mgr. Pavel Horák, 234612240, pavlis.horak@seznam.cz

Mgr. Eva Kalivodová, 234612222, eva.kalivodova@gmail.cz

Mgr. Vojtěch Kessler, 234612240, vojtech.kessler@seznam.cz

Mgr. Martin Klečacký, 234612219, martin.klecacky@seznam.cz

PhDr. Ota Konrád, Ph.D., 234612221, konrad@mua.cas.cz

Mgr. Rudolf Kučera, Ph.D., 234612222, kucera@mua.cas.cz

PhDr. Jana Malínská, Ph.D., 234612221, malinska@mua.cas.cz

PhDr. Michal Pehr, Ph.D., 234612219, pehr@mua.cas.cz

Prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., 234612205, rychlik@email.cz

Mgr. Vítězslav Sommer, Ph.D., 234612240,
sommer@mua.cas.cz

Mgr. Vít Strobach, Ph.D., v.strobach@gmail.com, 286010135

Prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc., 234612205, 286010124,
ivan.sedivy@ff.cuni.cz

PhDr. Josef Tomeš, 234612221, tomes@mua.cas.cz

Mgr. Richard Vašek, 234612222, vasek@mua.cas.cz

Stálí externí spolupracovníci

Mgr. Hana Barvíková, 286010118

Mgr. Nataša Kmochová

Technicko-hospodářská správa

Vedoucí: Dana Karfilátová, 286010124,
karfilatova@mua.cas.cz

Jaroslava Kaufmannová, 234612204,
kaufmannova@slu.cas.cz

Květa Valentová, 234612204, smiskova@mua.cas.cz

Jindřich Stejskal, 286010133, stejskal@mua.cas.cz

Úsek vydavatelský a distribuční***

Vedoucí: Mgr. Josef Tichý, 234612220, tichy@mua.cas.cz

Pavla Dedeciusová, 234612203, dedeciusova@mua.cas.cz

Knihovna:

PhDr. Michaela Tydlitátová,*** 234612224,
tydlitova@mua.cas.cz

PhDr. Irena Kraitlová, 286010117, kraitlova@mua.cas.cz

* stav k dubnu 2012

** detašované pracoviště, Na Florenci 3, 110 00 Praha 1

mua.cas.cz

Vydává Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.
Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8
www.mua.cas.cz

Vedoucí redaktoři: Marie Bahenská, Ota Konrád
Technický redaktor: Josef Tichý
Grafická úprava: Ondřej Huleš
Tisk: Tiskárna Akcent, s. r. o., Vimperk
ISSN 1803-8743 (Print)
ISSN 1803-8751 (Online)

Praha 2012
© Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

Konference pořádané ústavem v roce 2012

(bližší informace viz: <http://www.mua.cas.cz>)

■ **Ženy a politika (1890–1938)**

Pořadatelé: Centrum středoevropských studií (společné pracoviště MÚA AV ČR, v. v. i. a Vysoké školy CEVRO Institut o. p. s.), Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Universitát Wien, Badatelský a nadační fond Anny a Jaroslava Krejčích

Termín a místo: 24. 5. – 25. 5. 2012, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Sněmovní 1, Praha 1

Kontaktní osoby: Marie Bahenská, bahenska@mua.cas.cz, Jana Malínská, malinska@mua.cas.cz

■ **Albín Bráb: politik, národohospodář a jeho doba**

Pořadatelé: Centrum středoevropských studií (společné pracoviště MÚA AV ČR, v. v. i. a Vysoké školy CEVRO Institut o. p. s.)

Termín: 20. – 22. 9. 2012

Kontaktní osoba: Antonie Doležalová, antonie.dolezalova@vsci.cz

■ **T. G. Masaryk a Slované**

Pořadatelé: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Historický ústav AV ČR, v. v. i.

Termín a místo: 7. - 8. 11. 2012, Vila Lanna, V Sadech 1, Praha-Bubeneč

Kontaktní osoba: Vratislav Doubek, doubek@mua.cas.cz

■ **T. G. Masaryk a první republika. Reflexe a interpretace**

Pořadatelé: Masarykovo muzeum v Hodoníně, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

Termín a místo: 5. – 6. 11. 2012, Masarykovo muzeum v Hodoníně, Národní tř. 21, Hodonín

Kontaktní osoby: Dagmar Hájková, hajkova@mua.cas.cz, Lucie Merhautová, merhautova@mua.cas.cz

